

SPORT- EN PREVENTIE AKKOORD **2.0**

INLEIDING

Sporten en bewegen is leuk en zorgt voor ontspanning. Veel mensen genieten ervan door het te doen, erover te praten of ernaar te kijken. Sporten en bewegen is echter meer dan de som van alle sport- en bewegingsactiviteiten. Het is een sociale activiteit, dat mensen van jong tot oud – ongeacht beperking, overtuiging en afkomst – in staat stelt mee toe doen in onze samenleving. Sporten en bewegen is van grote maatschappelijke waarde: het is een basis voor gezondheid, mentale weerbaarheid, sociale activiteiten, vorming en kan ook zorgen voor een veilige omgeving. Daarmee is het een maatschappelijke verantwoordelijkheid van iedereen en strekt zich uit over verschillende beleidsterreinen.

Onder het motto “Sport verbindt Zwijndrecht” bundelden drie jaar geleden (2020) sport- en beweegaanbieders, maatschappelijke organisaties, zorg en welzijn, gemeente, bedrijven en onderwijs hun krachten in het Zwijndrechts Sport- en Bewegingakkoord 1.0 om de kracht van sport (nog) beter te benutten. In de afgelopen drie jaar werkten zij in wisselende samenstellingen langs de zes – in Zwijndrecht iets aangepaste – thema’s van het National Sportakkoord aan 38 ingebrachte interventies om het lokale sport- en beweegklimaat te vergroten of te verbeteren. Ondanks alle beperkende maatregelen van het COVID19-tijdperk slaagde men erin om 92,1% van alle interventies succesvol uit te voeren.

Op de evaluatiebijeenkomst van het Zwijndrechts Sport- en Bewegingakkoord 1.0 (5 april 2023) onderstreepte de grote opkomst de betrokkenheid van organisaties, instellingen en verenigingen bij het akkoord, dat door hen werd gewaardeerd met een rapportcijfer van een 7,5. Veel belangrijker was én is echter hun bereidheid om samen een bijdrage te blijven leveren aan het sport- en beweegklimaat (zie bijlage 1: Evaluatie Zwijndrechts Sport- en Bewegingakkoord 1.0).

SPORT EN BEWEGEN VERSTERKT ZWIJNDRECHT

Deze bereidheid én het besef van de noodzaak om samen te werken aan het versterken van het sport- en beweegklimaat in Zwijndrecht vormen – naast het bestaan van een overkoepelend kernteam (klankbordgroep), een coördinator Sport en Bewegen (regisseur), een actief sportplatform en de ondersteuning van een Adviseur Lokale Sport – belangrijke vertrekpunten naar een gezonde(re) Zwijndrechtse samenleving, waarin men – na herijking naar een Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 – wil fungeren als aanjager én proeftuin op het gebied van sport en bewegen en gezondheid binnen het sociale domein om praktijk én beleid op elkaar af te stemmen. In dit streven staat het akkoord open om (nieuwe) interventies van iedereen toe te voegen om onze inwoners te bereiken.

Het ‘Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0’ wil werken aan een gezonde(re) levensstijl voor Zwijndrechtse inwoners door de voorwaarden om te kunnen sporten en daar plezier aan te beleven te verbeteren! Het wil sport- en beweegaanbieders versterken en ondersteunen (fundament) om alle inwoners te bereiken (bereik) om hen een veilige en toegankelijke plaats te bieden om bewegingsactiviteiten uit te kunnen voeren om zo – direct of indirect – een bijdrage (waarde) te leveren aan de levenskwaliteit van al onze inwoners (plezier, fysieke en mentale gezondheid, zingeving, eenzaamheid, kansgelijkheid, etc.).

Het ‘Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0’ wil Zwijndrecht versterken!

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	2
1. Voorkomen is beter dan genezen	5
2. Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 is voor en van iedereen!	7
3. Versterken uitvoeringskracht van domein overstijgende samenwerking	12
4. Bekostiging en verantwoording	15
5. Communicatie	17
6. Ambities	18
7. Strategie, thema’s en interventies	20
Bijlagen	28

HOOFDSTUK 1

VOORKOMEN IS BETER DAN GENEZEN

Al bij de voorbereidingen op het Zwijndrecht Sport- en Bewegingsakkoord (1.0) vonden alle betrokken organisaties, instellingen en (sport) verenigingen in Zwijndrecht een gezonde basis belangrijk om ervoor te zorgen dat inwoners langer gezond blijven. Daarom is destijds een zesde lokale ambitie 'Gezondheid' opgenomen in het akkoord ondanks dat het geen deelakkoord was van het Nationaal Sportakkoord. Later bleek vroegtijdig te zijn geanticipeerd op het Zwijndrechts Preventieakkoord. Het maakt duidelijk, dat het belang van een gezonde leefstijl sporten en bewegen, gezond gewicht, niet roken, matig alcoholgebruik, etc.) in de JOGG-gemeente Zwijndrecht breed wordt gezien én gedragen.

In de huidige situatie (2023) bestaat er in Zwijndrecht een sport- en bewegingsakkoord en een preventieakkoord met elk een eigen kern-team (klankbordgroep) en een eigen coördinator (regisseur). Wegens omstandigheden was de uitvoering van het lokaal preventieakkoord enige tijd gestagneerd, maar sinds begin van dit jaar wordt ook langs deze weg weer intensief gewerkt aan een gezonde basis voor onze inwoners. Onder invloed van de zesde ambitie (Gezondheid) in Zwijndrechtse sport- en bewegingsakkoord 1.0 vindt afstemming plaats tussen de coördinatoren van beide akkoorden in een periodiek terugkerend overleg waaraan eveneens beleidsadviseurs van onze gemeente (Sport en Gezondheid) deelnemen. Deze informatie-uitwisseling én afstemming heeft geresulteerd in aantal samenwerkingsverbanden met resultaten op het gebied van bijvoorbeeld valpreventie (TOM) en overgewicht bij zwangere vrouwen (GLI).

1.1 GEZOND EN ACTIEF LEVEN AKKOORD

In de komende jaren neemt de druk op ons zorgstelsel toe. Voorkomen van gezondheidsproblemen is belangrijker dan ooit om ons zorgstelsel in stand te houden. Daarom hebben Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), GGD GHOR Nederland, Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) afspraken gemaakt om de fysieke en mentale gezondheid van alle Nederlanders te bevorderen vanaf het prille begin, de eerste 1000 dagen met speciale aandacht naar mensen in kwetsbare situaties met als stip op de horizon een gezonde generatie in 2040. Vanaf 2024 gaat hiermee ons preventieakkoord op in de onderdelen van het thema 'Gezondheid & Sociale Basis' van het Gezond en Actief Leven Akkoord:

1. Terugdringing Gezondheidsachterstanden;
2. Kansrijke Start;
3. Mentale Gezondheid;
4. Aanpak overgewicht en obesitas;
5. Valpreventie;
6. Leefomgeving;
7. Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) & Vroeg signalering alcoholproblematiek;
8. Versterken Sociale Basis;
9. Mantelzorg;
10. Eén tegen eenzaamheid;
11. Welzijn op recept.

Voor alle onderdelen wordt in de ‘Regeling Specifieke Uitkering Sport en Bewegen, Gezondheidsbevordering, Cultuurparticipatie en Sociale Basis (Brede SPUK) 2023-2024 financiering beschikbaar gesteld, waarmee de separate financiering voor een lokaal preventieakkoord verdwijnt. Het impliceert niet, dat preventie niet (meer) nodig is. Sterker! Veel meer onderstreept het de noodzaak van een domein overstijgende aanpak om te komen tot een gezonde basis voor onze inwoners. Een samenhangende aanpak waarin sport en bewegen én preventie onlosmakelijk aan elkaar zijn verbonden.

1.2 ZWIJNDRECHT SPORT EN PREVENTIE AKKOORD 2.0
In Zwijndrecht willen we een gezonde leefstijl stimuleren én voortbouwen op de resultaten van het lokaal sportakkoord (1.0) en het lokaal preventieakkoord. Voorkomen van gezondheidsproblemen en terugdringen van gezondheidsverschillen willen we combineren met de ambities van sport en bewegen in een nieuw Zwijndrecht Sport- en Preventie Akkoord 2.0, waarbij we gezondheid positief willen beïnvloeden door te fungeren als ‘spin in het web’ (anjager én proeftuin) binnen het sociaal domein. Het akkoord wil een bijdrage leveren aan de ‘beweging naar de voorkant’, waarin – zonder ‘zorg’ uit het oog te verliezen – de focus ligt op een gezonde leefstijl van onze inwoners om gezondheid te behouden (preventie).

HOOFDSTUK 2

ZWIJNDRECHTS SPORT- EN PREVENTIEAKKOORD 2.0 IS VOOR EN VAN IEDEREEN

Maken van een ‘beweging naar de voorkant’ klinkt mooi, maar werkt alleen als op zoveel mogelijk plekken een gezonde leefstijl wordt gestimuleerd. In de uitvoering van het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 richten wij ons niet alleen op het sport-, beweeg- én gezondheidsgedrag van onze inwoners, maar ook op de beïnvloeding van (leef)omgevingsfactoren zoals bijvoorbeeld inrichting openbare ruimte, armoede, stress, eenzaamheid, inclusie, etc. Dit vraagt om een brede benadering, waarin verschillende domeinen (zorg, cultuur, sport, welzijn, armoede, participatie, bedrijfsleven, onderwijs én inwoners) een inbreng kunnen hebben: ‘Health In All Policies’. Iedereen

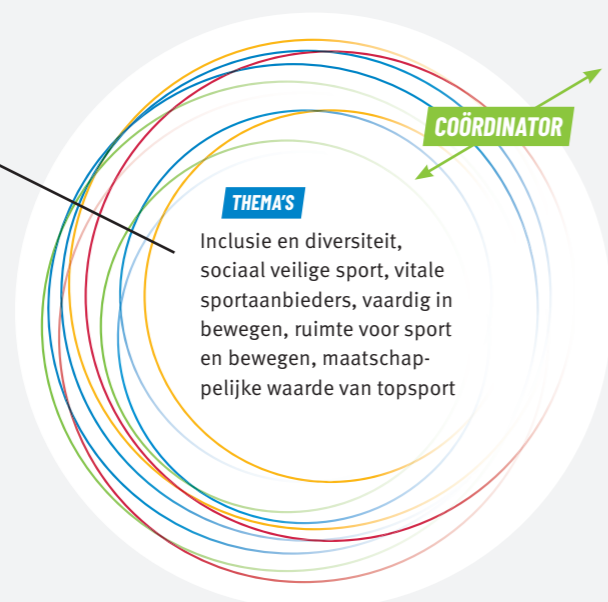
mag, kan – misschien wel móet – een bijdrage leveren aan een gezonde samenleving.

Zowel het ‘oude’ sportakkoord als het ‘oude’ preventieakkoord worden in Zwijndrecht breed gedragen en verschillen in werkwijze nauwelijks van elkaar. Beiden beschikken over een kernteam, een coördinator en initiatiefnemers. Waarschijnlijk ligt het grootste verschil in de domeinen waaruit initiatiefnemers afkomstig zijn, ook al zijn velen actief in beide akkoorden. Vanaf 2024 willen we beide akkoorden samenvoegen in dit Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0. Aan de hand van onderstaand schema wordt in de navolgende alinea’s

HET SPORT- EN PREVENTIE AKKOORD

KERNTTEAM

- Adviseur lokale sport
- Gemeente
- Onderwijs
- Welzijn
- O&O
- Gezondheid
- Bedrijfsleven
- Fitmakers
- Platform Sport & Bewegen (sportplatform)

INITIATIEVEN EN INTERVENTIES

- Sportverenigingen
- Beweegaanbieders
- DG&J/JGZ
- Inwoners
- Z.Z.P.
- Zorginstellingen
- Welzijnsinstellingen
- Sporters
- Bedrijfsleven
- Gemeente

de (ver)nieuw(d)e organisatie/ werkwijze en verantwoordelijkheden beschreven zoals deze in 2024 gestalte moet krijgen.

INTERVENTIES EN INITIATIEVEN

Interventies (initiatieven en ideeën) in dit Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 zijn ingebracht door verschillende initiatiefnemers. Veel is ingebracht tijdens de brede bijeenkomst in het kader van het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 van 5 april 2023 (zie bijlage 1: Evaluatie Zwijndrechts Sport- en Bewegakkoord 1.0), terwijl daarnaast ook de interventies van het 'oude' preventieakkoord zijn opgenomen.

Aanjager en proeftuin

Voor uitvoering van interventies is vaak nadere verkenning en concretisering nodig, waarbij een kernteam aansluiting zoekt met bestaande interventies en lopende pilots én aanstuurt op samenwerking op andere maatschappelijke beleidsterreinen. Op deze wijze wil het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 – onder het motto van initiatief naar beleid – als aanjager fungeren binnen het sociaal domein.

Andersom ziet het Zwijndrechts Sport en Preventieakkoord 2.0 een belangrijke rol voor zichzelf weggelegd binnen het Gezond en Actief Leven Akkoord, waarbij het als proeftuin kan fungeren voor activiteiten voortvloeiend uit verschillende onderdelen van het thema 'Gezondheid en Sociale Basis'.

In de komende jaren blijft het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 openstaan voor nieuwe interventies en initiatieven om in te kunnen blijven spelen op de actualiteit van positieve gezondheid om zo een bijdrage te blijven leveren aan een gezonde leefstijl van onze inwoners. De verbinding van onze partners (initiatiefnemers) met de Zwijndrechtse samenleving is hierin een belangrijk uitgangspunt, waarin wij hen willen ondersteunen met één á twee netwerkbijeenkomsten per jaar én communicatie over de vorderingen van interventies en initiatieven.

Verantwoordelijkheid uitvoering interventies

Het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 is voor en van iedereen en een gezonde leefstijl is de verantwoordelijkheid van ons

allemaal! Weliswaar vormen alle ingebrachte interventies de dynamische uitvoeringsagenda van dit akkoord, maar initiatiefnemers zijn zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van de door hun ingebrachte interventies. Overigens laat de praktijk wel zien, dat in veel gevallen actieve ondersteuning gewenst blijft.

KERNTTEAM(S)

Coördinatie vanuit een centrale organisatie is nodig om de voortgang te bewaken en – waar nodig - af te stemmen. Voor dit doel waren in de 'oude' akkoorden kernteams gevormd in de vorm van klankbordgroepen, die ook als taak hadden om nieuwe ontwikkelingen in een vroegtijdig stadium te vertalen naar de praktijk en initiatiefnemers te ondersteunen met deskundigheid en eventuele toewijzing van financiering. Voor initiatiefnemers vormden deze kernteams door hun samenstelling, netwerk en ervaring belangrijke sparringpartners.

Aangezien sport én preventie vraagt om een brede benadering vanuit verschillende invalshoeken kent het kernteam – hieronder nog gebaseerd op het kernteam van het sport- en bewegakkoord 1.0 – een brede samenstelling met vertegenwoordigers uit verschillende beleidsdomeinen.

- Kindcentrum Het Akkoord (onderwijs);
- Platform Sport en Bewegen (sportplatform);
- Gymnastiekvereniging O&O (sport);
- Fitmakers (Brede Regeling Combinatiefunctionarissen);
- DIVERZ (Welzijn)
- Stichting Sportfonds Zwijndrecht (Ondernemers);
- Gemeente Zwijndrecht;
- Coördinator Sport en Bewegen.
- Adviseur Lokale Sport

In 2023 zal in de uitvoering van de interventies in het Zwijndrecht Sport en Preventieakkoord 2.0 nog gebruik gemaakt worden van de reeds bestaande (én bewezen effectieve) structuren (kernteams) van de 'oude' akkoorden en vindt onderling informatie-uitwisseling en afstemming plaats in een periodiek terugkerend overleg tussen de coördinatoren van beide akkoorden. Vanaf 2024 wordt gestreefd naar één kernteam waarin het domein gezondheid (Jong JGZ en GGD) zal worden geïntegreerd met één coördinator Sport en Preventie.

Het kernteam vergadert een aantal keer per jaar volgens een vastgesteld rooster. Dit rooster wordt gepubliceerd op www.zwijndrecht.nl/sportakkoord.

COÖRDINATOR SPORT EN PREVENTIE

De coördinator Sport en Preventie heeft binnen het kernteam een centrale rol als aanspreekpunt, verbinder en aanjager van interventies. Afhankelijk van de aard van de interventies zal de coördinator gebruikmaken van de deskundigheid binnen het kernteam, maar deze deskundigheid kan ook elders worden gevonden.

In deze centrale rol schakelt de coördinator Sport en Preventie tussen initiatiefnemers, kernteam, combinatiefunctionarissen en gemeente om het lokale netwerk (van sport én preventie) te laten aansluiten op de bredere ambities van sport, bewegen, gezondheid, preventie en sociale basis (GALA). Contactgegevens van de coördinator Sport en Preventie zijn:

Sandra Vat

M. s.vat@zwijndrecht.nl

T. 078 770 36 83 of 06 36 05 31 22

De coördinator werkt nauw samen met de Adviseur Lokale Sport waarmee in een structureel overleg – waaraan eveneens de gemeente (beleidsadviseurs van Sport en gezondheid) deelnemen – informatie wordt uitgewisseld en interventies worden afgestemd (of worden geformuleerd).

PLATFORM SPORT EN BEWEGEN

Sinds 2012 zijn sportverenigingen – met welzijn en onderwijs – in Zwijndrecht verenigd in een sportplatform onder de naam ‘Platform Sport en Bewegen’ om als informeel orgaan op vrijwillige basis een bijdrage te leveren aan het stimuleren van sporten en bewegen in Zwijndrecht. Het platform wil(de) een actieve rol spelen in:

- Het bevorderen van dialoog over sportbeleid tussen gemeente, sportaanbieders en andere belanghebbenden (onderwijs, wonen, welzijn, adviesraden e.d.);
- Onderling uitwisselen van kennis en ervaringen;
- Uitoefenen van invloed op het sportbeleid en de belangen behartigen van alle partijen

op het gebied van sport en bewegen;

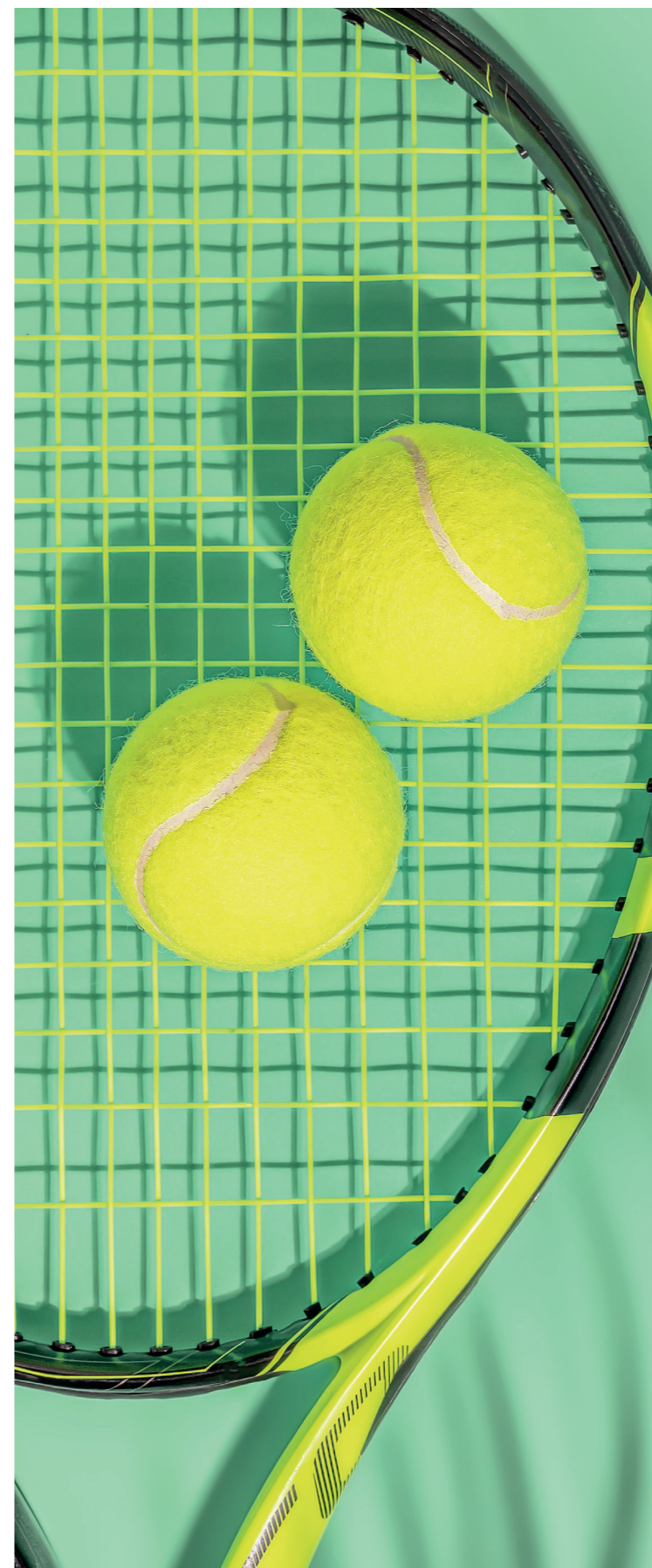
- Realiseren van een communicatiestructuur waarbij ervaringen, ontwikkelingen en trends met betrekking tot onderwerpen rond sport en bewegen worden besproken. Aandacht voor vereniging overstijgende thema's staan hierbij centraal.

In 2016 is het Platform Sport en Bewegen door de gemeente betrokken bij het opstellen van een vooruitstrevende sportvisie 2016-2020: ‘Door te bewegen, blijf je in evenwicht’, waarin toen al enigszins vooruit werd gelopen op doelstellingen zoals in het GALA zijn geformuleerd. Naar aanleiding hiervan én daaropvolgende gesprekken over een sportaccommodatiebeleid heeft het platform haar rol geëvalueerd en geconcludeerd dat verdere professionalisering noodzakelijk was om zich te ontwikkelen als een stabiele, strategische en betrouwbare partner van zowel gemeente als sport- en beweegaanbieders. Onder de titel ‘Promotie naar een hogere divisie’ heeft het Platform Sport en Bewegen beschreven op welke wijze zij deze rol wilde invullen om te fungeren als kenniscentrum en wegwijzer voor de aangesloten leden, waarbij het dagelijks bestuur zou optreden als gesprekspartner in externe overlegvormen (bijvoorbeeld gemeente).

Weliswaar heeft het ‘Platform Sport en Bewegen’ zich structureel ontwikkeld tot een belangrijk gesprekspartner voor de gemeente, maar toch is de ingezette professionaliserings-slag – mede onder invloed van COVID-19 – op het gebied van ‘kenniscentrum én wegwijzer’ enigszins gestagneerd. In samenwerking met de coördinator Sport en Preventie én de Adviseur Lokale Sport wil het platform de komende jaren deze professionaliserings-slag verder vormgeven, waarbij een eerste belangrijke stap is om het belang van het platform nog meer onder de aandacht te worden gebracht van sport- en beweegaanbieders (zowel sportverenigingen als commerciële sportaanbieders).

ADVISEUR LOKALE SPORT

In de komende jaren wordt sport en bewegen – geheel volgens de doelstellingen van het GALA – een belangrijk preventief uitgangspunt in het stimuleren van een gezonde leefstijl van Zwijndrechtse inwoners. De sport- en beweeg-

sector moet lokaal sterker worden ingezet als samenwerkingspartner. Samen met de gemeentelijke beleidsadviseurs Sport en Gezondheid en de coördinator Sport en Preventie vormt de Adviseur Lokale Sport hierbij een viertal die – samen met het kernteam – de uitvoering van het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 moet vormgeven.

De Adviseur Lokale Sport stimuleert samenwerking tussen sportaanbieders in het Zwijndrechts Platform Sport en Bewegen en is een gespreks-en/ sparringpartner van de gemeente. De Adviseur Lokale Sport kent de kracht van sport- en beweegaanbieders en beschikt over brede kennis van het lokaal sportbeleid. De adviseur werkt namens de gezamenlijke sportbonden NOC*NSF en NL Actief en is de verbinder tussen lokale verenigingen, bonden en het Platform Sport en Bewegen. Voor het (onder) zoeken naar geschikte ondersteuningsmogelijkheden en interventies voor de lokale sport heeft de Adviseur Lokale Sport 24 uur per week voor de gehele regio Drechtsteden ter beschikking en maakt de adviseur op ad-hoc basis deel uit van het kernteam.

In de komende jaren zal de Adviseur Lokale Sport actief worden betrokken om het Platform Sport en Bewegen te ondersteunen in een professionaliserings-slag naar kenniscentrum en wegwijzer voor sport- en beweegaanbieders om het platform concreet uit te bouwen als onderdeel van één lokale infrastructuur (één loket) voor verenigings- en clubondersteuning. Hierbij kan worden gedacht aan ondersteuning op het gebied van

- Contact en sparring
- Informatie en advies
- Coaching en begeleiding
- Inspiratiesessies en workshops
- Trainingen

Bestuurders, vrijwilligers en trainers van sportclubs worden hiermee ondersteund, terwijl ook de kennis en ervaringen van combinatiefunctionarissen en andere (lokale) partners gerichter kunnen worden ingezet en worden benut.

HOOFDSTUK 3

UITVOERINGSKRACHT VAN DOMEIN OVERSTIJGENDE SAMENWERKING

Onze gemeente wil inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en gemeente als gelijkwaardige samenwerkingspartners betrekken om samen te werken aan maatschappelijke en ruimtelijke opgaven. Uitgewerkt in het programma ‘Bouwen aan Vertrouwen’ voortvloeiend uit het raadsprogramma ‘Krachtig Zwijndrecht’ wil onze gemeente dit bereiken door:

- Ontmoetingen te organiseren met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners om feedback en input op te halen en op basis hiervan te leren en ontwikkelen;
- Zichtbaar en benaderbaar te zijn voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners en bij hen betrokken te zijn.
- Invulling te geven aan het ‘huis van de gemeente’;
- Ruimte te bieden om mee te denken, mee te doen en initiatieven en ideeën van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners te stimuleren en faciliteren;
- Met en van elkaar te leren, ontwikkelen en experimenteren.
- Op een duidelijke en toegankelijke manier informatie te delen en ideeën uit te wisselen.

Onze gemeente legt hiermee een basis om – in het programma ‘Veerkragtige Buurten’ samen met inwoners en partners op gelijkwaardige basis te werken aan meer veerkragtige buurten in Zwijndrecht met betere balans tussen zelfredzame en kwetsbare bewoners, waarbij wordt ingezet op:

- Verbeteren van de fysieke leefomgeving;
- Bieden van beter perspectief;
- Vergroten van de veiligheid.

Zwijndrecht kent meerdere buurten waar de veerkracht een negatieve trend laten zien. Kort Ambacht met hierin de Kapiteinsflats, delen van het Centrum en Noord springen eruit als niet veerkragtige buurten. In mindere mate, maar ook in Walburg en Heerjansdam zijn er kwetsbare buurten. In deze gebieden zijn relatief veel goedkope sociale huur- en koopwoningen en is de openbare ruimte kwaliteitsarm. Bewoners hebben weinig perspectief op vooruitgang en een hoge zorg- en ondersteuningsvraag waardoor we relatief veel kosten hebben in het sociaal domein. In de afgelopen drie jaar werkten maatschappelijke partners en gemeente op basis van gelijkwaardigheid al samen in het Zwijndrechts Sport- en Beweegakkoord (1.0), waarmee door het kernteam werd voorgesorteerd op het gemeentelijk programma ‘Bouwen aan Vertrouwen’.

In de komende drie jaar willen wij deze samenwerking in het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 voortzetten én uitbreiden om praktijk en beleid (nog) beter op elkaar af te stemmen. Hierbij willen wij volledig aansluiten op de werkwijze van het programma Bouwen aan Vertrouwen om alle inwoners van de gemeente te bereiken en te betrekken.

De invloedsfeer van het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 strekt zich uit over meerdere – zo niet alle maatschappelijk domeinen: sport, gezondheid, onderwijs, leefomgeving, sociaal, etc. Overgewicht, valpreventie, eenzaamheid, mentale gezondheid ... het vraagt in de meeste gevallen om gecombineerde leefstijlinterventies met sport en bewegen als bijna vanzelfsprekend preventief speerpunt met name in de kwetsbare buurten zoals benoemd in Zwijndrechtse programma ‘Veerkragtige Buurten’. Het is belangrijk om de uitvoeringskracht van alle betrokken maatschappelijke domeinen effectief te organiseren. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor combinatiefunctionarissen.

Aanvankelijk werden combinatiefunctionarissen ingezet om sport, bewegen en cultuur te verbinden met het onderwijs, maar thans is hun inzet binnen het Gezond en Actief Akkoord onmisbaar om de uitvoeringskracht van meerdere maatschappelijke domeinen (Preventie,

Gezondheid, Zorg en Welzijn c.q. het sociaal domein (zoals sociale zaken inclusief aanpak armoede & schulden) te organiseren met sport, bewegen en/of cultuur als preventief basisbestanddeel.

INZET COMBINATIEFUNCTIONARISSEN

De meest aangewezen combinatiefunctionaris om een verbinding te leggen tussen alle doelstellingen en alle betrokken maatschappelijke domeinen én van daaruit de inzet van combinatiefunctionarissen te coördineren is de coördinator Sport en Preventie. Deze vormt een ‘spin in het web’ en is niet alleen een schakelpunt voor initiatiefnemers en kernteam binnen het Zwijndrecht Sport- en Preventieakkoord 2.0, maar legt eveneens verbindingen (en stemt af) met de overige onderdelen van het GALA. Hierin werkt de coördinator nauw samen met de gemeentelijke beleidsadviseurs Sport en Gezondheid én de Adviseur Lokale Sport, waarmee in een structureel overleg, informatie wordt uitgewisseld en interventies worden afgestemd om een wisselwerking met het maatschappelijk beleid te bewerkstelligen, waarin ingebrachte interventies mogelijk kunnen leiden tot aanpassing van het maatschappelijk beleid (aanjaagfunctie) of – omgekeerd – het maatschappelijk beleid kan leiden tot proeftuinen (interventies en pilots) binnen Zwijndrechts Sport en Preventieakkoord 2.0.

In deze centrale rol beschikt de coördinator Sport en Preventie over het overzicht om andere combinatiefunctionarissen gericht in te zetten en hun inzet ook te coördineren. Op het gebied van cultuur werkt de coördinator Sport en Preventie nauw samen met de Zwijndrechtse Coördinator Cultuur (cultuurmakelaar).

Op dit moment (2023) worden in Zwijndrecht combinatiefunctionarissen (6,9 fte) ingezet op verenigingsondersteuning en de verbinding met onderwijs (in de meeste gevallen onder schooltijd). In de komende jaren willen wij onder schoolse sport- en beweegactiviteiten – conform de nieuwe Brede Regeling Combinatiefunctionarissen (BRC) – overlaten aan vakleerkrachten en hun inzet meer richten op de doelstellingen voortvloeiend uit het GALA met de uitvoering van het Zwijndrecht Sport-Preventieakkoord 2.0 als sturend instrument.

We willen – op basis van vraag – met betrekking tot de inzet van combinatiefunctionarissen het accent meer leggen op het versterken van de toeleiding en begeleiding naar sport-, beweeg- en culturaanbod in onze buurten en wijken, specifiek kwetsbare buurten en wijken (inzet buurtsport- en cultuurcoach). Naast jongeren en jonge kinderen willen we ook volwassenen, senioren, kwetsbare mensen en/ andere mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname bereiken om hen gezonder, actiever en fitter te maken (beweegcoach) We willen hiervoor de uitvoeringskracht van combinatiefunctionarissen benutten om sportaanbieders te versterken en te ondersteunen (clubkadercoach) om - in én om de wijk - na school samen met andere partners, bijvoorbeeld onderwijs, wijkteams, welzijn, Leerwerkbedrijf Zwijndrecht etc.) sport- en bewegingsactiviteiten te organiseren. In alle gevallen is er een samenhang met de doelstellingen van het GALA.

In Zwijndrecht is sprake van een hoge mate van overgewicht en een lage mate van bewegen waarin gerichte(re) inzet van combinatiefunctionarissen een zet in de goede richting van een gezonde levensstijl en tegelijk bijvoorbeeld een bijdrage kan leveren aan bestrijding van eenzaamheid, armoede, vroeg signalering en de sociale interactie in aandachtwijken. Gezien de toenemende vergrijzing van Zwijndrecht willen wij sowieso een combinatiefunctionaris (beweegcoach) als projectleider inzetten in het kader van valpreventie en een combinatiefunctionaris als projectleider/uitvoerder van een actieprogramma om sportuitval onder jongeren vanaf 12 tot 19+ te voorkomen.

EVALUEREN EN BIJSTELLEN

We willen de inzet van combinatiefunctionarissen aan de hand van data jaarlijks evalueren en – indien nodig bijstellen.

HOOFDSTUK 4 BEKOSTIGING EN VERANTWOORDING

Voor de uitvoering van het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 stelt het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) middels de regeling Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis (Brede SPUK) op het onderdeel lokaal sportakkoord voor de komende drie jaren een uitvoeringsbudget ter beschikking van:

Jaar	Bedrag
2023	€ 38.063,51
2024	€ 38.063,51
2025	€ 38.063,51
2026	€ 29.266,71

Alle initiatiefnemers zijn in principe zelf verantwoordelijk voor de uitvoering ingebrachte interventies. In de financiering zijn er echter verschillen mede afhankelijk van de wijze waarop een interventie is ingebracht. Het Sport- en Preventieakkoord onderscheidt:

- Financiering van 'onderop' ingebrachte interventies**
- Financiering interventies voortvloeiend uit thema Gezondheid & Sociale Basis (GALA)**

FINANCIERING VAN 'ONDEROP INGEBRACHTE INTERVENTIES

In principe zijn initiatiefnemers zelf verantwoordelijk voor de financiering van interventies. Hiervoor bestaan verschillende mogelijkheden, waarbij kan worden gedacht aan sponsorwerving, bijdrage uit het ondernemersfonds (trekkingsgebied sport en/of gezondheid) en subsidiëring (gemeente, rijk, EU). Het kernteam wil hier graag actief in meedenken.

Daarnaast kan een beroep worden gedaan op financiële middelen die voortvloeien vanuit de Brede-SPUK (thema sportakkoord). In het kernteam is afgesproken, dat deze vorm van financiering voornamelijk moet worden gezien als een bijdrage in de opstartkosten van interventies met als doel dat een interventie daarna op 'eigen benen' kan staan of vanuit een andere financieringsbron kan worden betaald. In veruit de meeste gevallen betreft het hier interventies op het gebied van sport en bewegen. De criteria om hiervoor in aanmerking te komen wordt door het kernteam bepaald aan de hand van de mate waarin interventies bijdragen aan de drie ambities van het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0:

- Fundament op orde
- Groter bereik
- Meer (zichtbare) betekenis

In hoofdstuk 6 worden deze ambities nader toegelicht.

FINANCIERING INTERVENTIES VOORTVLOEIEND UIT THEMA GEZONDHEID & SOCIALE BASIS (GALA)

Het Gezond en Actief Leven Akkoord bestaat uit drie thema's weer onderverdeeld in verschillende onderwerpen. Voor elk onderwerp heeft het ministerie van VWS middels de Brede-SPUK financiële middelen ter beschikking gesteld. Het kan voorkomen, dat vanuit een van deze thema's en onderwerpen interventies worden ingebracht. In de meeste gevallen betreft het interventies op het gebied van preventie en zullen deze interventies volledig worden gefinancierd vanuit het betrokken thema.

Verantwoording (SISA)

Alle initiatiefnemers schakelen met de coördinator Sport en Preventie over de status, voortgang en mogelijke financiering. Voor wat betreft de jaarlijkse verantwoording (SISA) van de beschikbare middelen aan het ministerie van VWS is de coördinator alleen verantwoordelijk voor de besteding van de beschikbaar gestelde middelen op het onderdeel 'lokaal sportakkoord' van de Brede SPUK. Voor wat betreft de verantwoording van de overige onderdelen van de Brede-Spuk (GALA) zijn de betrokken gemeentelijke beleidsadviseurs verantwoordelijk.

HOOFDSTUK 5 COMMUNICATIE

Gezondheid is belangrijk voor ons allemaal! Daarom kan het niet vaak genoeg gezegd worden: 'Het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 is van en voor iedereen'. Naast alle interventies is er communicatie nodig langs alle kanalen om mensen te bereiken. Hiermee willen wij (meer) mensen bereiken en het belang een gezonde levensstijl – met o.a. sport en bewegen als speerpunt – duidelijk maken. Het ligt voor de hand, dat initiatiefnemers in eerste instantie zelf communiceren over interventies via eigen beschikbare kanalen (bijvoorbeeld: social media).

In het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 wordt – meer in algemene zin – gecommuniceerd over interventies. In de wijze waarop dit geschiedt sluiten wij aan bij de werkwijze zoals wordt gehanteerd binnen het programma 'Bouwen aan Vertrouwen' voortvloeiend uit het raadsprogramma 'Krachtig Zwijndrecht'. In lijn met dit programma wil het Sport- en Preventieakkoord:

- Ontmoetingen (minimaal twee per jaar) organiseren met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners en feedback en input ophalen;
- Zichtbaar en benaderbaar zijn voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners en bij hen betrokken te zijn door te communiceren met inwoners over interventies en bijbehorende resultaten zijn.
- Ruimte bieden om mee te denken, mee te doen en initiatieven en ideeën van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners te stimuleren en faciliteren;
- Op een duidelijke en toegankelijke manier informatie te delen en ideeën uit te wisselen.

Het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 wil deze lijn de komende tijd verder concretiseren – waarbij gedacht kan worden aan de inzet (en ontwikkeling) – van traditionele en digitale communicatiemiddelen waarbij onze gemeente advies en ondersteuning biedt vanuit de afdeling Communicatie.

HOOFDSTUK 6

AMBITIES

Uitvoering van het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 wordt gedurende de looptijd (2024 t/m 2026) landelijk gemonitord om eventueel te kunnen bijsturen (lerend beleid). In deze monitoring staan drie ambities centraal: fundament, bereik en betekenis. Vanzelfsprekend willen wij actief meewerken aan alle activiteiten rondom deze landelijke monitoring, maar tegelijkertijd willen wij ook een direct lokaal bijdragen aan het maatschappelijke beleid op het gebied van sport en preventie.

Waar in het lokaal sport en bewegakkoord 1.0 op grond van gelijksoortige criteria (Wat levert het op; domein overstijgende samenwerking (breed fundament); welke (inwoners)groepen worden bereikt en hoeveel (bereik); bijdrage aan maatschappelijke doelstellingen) ondersteuning en financiering werd toegekend, willen wij deze werkwijze in het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 uitbreiden door – op basis van ervaringen, resultaten en effecten van interventies- ook mee te denken over maatschappelijke vraagstukken op het gebied van sport en bewegen én preventie en een bijdrage te leveren aan het gemeentelijk programma's als 'Veerkrachtige buurten' met specifieke aandacht voor de gezondheidsverschillen en kansenongelijkheid in kwetsbare wijken als Kort Ambacht, Noord en Centrum. Voor dit doel hebben wij de drie ambities (benoemd in de hoofdlijnen van Sportakkoord II) als volgt omschreven:

HET FUNDAMENT OP ORDE

Het Sport- en Preventieakkoord 2.0 wil alle inwoners ongeacht achtergrond, met specifieke aandacht voor inwoners van kwetsbare wijken, ondersteunen in hun beweegbehoefte en deze – waar nodig – extra stimuleren. Wij willen:

- a. Sportaanbieders (zowel professionele aanbieders als sportverenigingen) ondersteunen om (samen) een bijdrage te leveren aan een gezonde levensstijl;
- b. Sportverenigingen ondersteunen om zich te ontwikkelen als vitale sportaanbieders om een brug te kunnen slaan naar het maatschappelijk beleid. In dit verband kan worden gedacht aan organisatie (professionaliseren),

- c. vrijwilligersbeleid, financiën, subsidie, energie en duurzaamheid, gezonde kantine, sociaal veilige omgeving, etc.);
- c. Bijdragen aan innovatie op het gebied van sportaccommodaties met aandacht voor de afstemming (beweeg)behoefte en capaciteit (beweegruimte);
- d. Een rol spelen in het beweegvriendelijk inrichten van openbare ruimte.
- e. Aandacht (blijven) geven aan een inclusieve sociaal veilige omgeving;

Hiermee wil het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 een basis leggen voor een toekomstbestendige sportinfrastructuur, dat mee kan groeien met de beweegbehoefte van inwoners, specifiek inwoners in kwetsbare wijken.

EEN GROTER BEREIK

Samen met alle samenwerkingspartners (organisaties, instellingen, sport- en beweegaanbieders (commercieel en niet-commercieel) en initiatienemers wil het Zwijndrecht Sport- en Preventieakkoord 2.0 de positieve effecten van dagelijks bewegen en een gezonde levensstijl onder de aandacht brengen van alle inwoners specifiek in kwetsbare wijken, om hen aan te sporen om te gaan en te blijven sporten en bewegen en om hen te inspireren om ook andere inwoners hierin aan te moedigen. Alle inwoners van Zwijndrecht moeten in staat worden gesteld om te genieten van sport -en bewegen en kennis te maken – voor zover dit niet nog het geval is – met de kracht ervan. Wij willen hierbij

- a. Een bijdrage leveren aan een inclusieve samenleving door alle belemmeringen en drempels voor actieve sportdeelname weg te nemen (gelijke kansen voor iedereen);

- b. Een bijdrage leveren aan het organiseren van een passend sport- en beweegaanbod voor alle bevolkingsgroepen;
- c. Sport onder de aandacht brengen door informatie te delen (succesverhalen);
- d. Sportieve evenementen stimuleren;
- e. De kracht van topsport benutten om met inspirerende lokale voorbeelden inwoners te bereiken.

In uitvoering van deze ambitie willen wij als een lokale bewegalliantie optrekken met alle samenwerkingspartners om het belang van dagelijks bewegen in woord en daad te benadrukken: Sport en bewegen moet even vanzelfsprekend worden als ademen.

MEER (ZICHTBARE) BETEKENIS

Sport en bewegen draagt bij aan geluk. Het geeft energie, plezier, inspiratie en zingeving in het dagelijks leven van zij die het beoefenen of het volgen, waarmee het een bijdrage kan leveren aan maatschappelijke doelen zoals bijvoorbeeld het tegengaan van eenzaamheid, kansenongelijkheid of het bevorderen van gezondheid. Het Sport- en Bewegakkoord 2.0 wil deze meervoudige betekenis van sport en bewegen onder de aandacht brengen en laten zien wat het oplevert (Social Return On Investment) ook op andere ogenschijnlijk niet sport gerelateerde domeinen. Hiermee willen wij ervoor zorgen, dat sport en bewegen een uitgangspunt wordt binnen alle domeinen van het maatschappelijk beleid ("Sport In All Policies") en via de coördinator Sport en Preventie een verbinding leggen tussen domeinen zorg, sport en bewegen, onderwijs en gezondheid. Inspirende voorbeelden vanuit de topsport kunnen voor dit doel worden benut.

HOOFDSTUK 7

STRATEGIE, THEMA'S EN INTERVENTIES

Alle ambities in dit Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 kunnen in één zin worden samengevat:

Inwoners in Zwijndrecht moeten meer, beter én blijven sporten en bewegen!

Wij willen dit bereiken aan de hand van herkenbare interventies en ambities verdeeld over de zes thema's (zoals landelijk benoemd) én een extra thema "Preventie":

- 1) Inclusie en diversiteit;
- 2) Sociaal veilige sport;
- 3) Vitale sportaanbieders;
- 4) Vaardig in bewegen;
- 5) Ruimte voor sport en bewegen;
- 6) Maatschappelijke waarde van topsport
- 7) Preventie

Uitgangspunt voor deze thema's vormen de "Hoofdpijnen van het sportakkoord II, waarbij de samenwerking tussen lokale partijen op verschillende maatschappelijke domeinen in verschillende interventies nieuwe inzichten, ideeën en nieuwe concrete interventies opleveren. In het toegevoegde thema 'Preventie' willen wij aandacht besteden aan de ambities en interventies van het 'oude maar niet minder actuele' preventieakkoord in relatie tot de overige onderdelen van het GALA.

INCLUSIE EN DIVERSITEIT

Sporten en bewegen moet voor iedereen (sporters, toeschouwers en vrijwilligers) in Zwijndrecht vanzelfsprekend zijn. Het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 wil bouwen aan een laagdrempelig en toegankelijke sportinfra-

structuur voorzien van een inclusieve, veilige en positieve sportcultuur, waar inwoners ongeacht achtergrond, leeftijd, geloofsovertuiging, seksuele geaardheid of fysieke of mentale beperking, zich welkom voelen om te sporten en te bewegen. Wij willen een bijdrage leveren om financiële, sociale en praktische belemmeringen wegnemen en sport- en beweegaanbieders aansporen om met een inclusief sportaanbod alle inwoners van Zwijndrecht uit te nodigen om te sporten en bewegen. Samen willen wij (nieuw) aanbod starten waar het ontbreekt of uitbreiden waar het nodig is.

Specifiek in de kwetsbare wijken willen wij extra laagdrempelige beweegactiviteiten organiseren en combinatiefunctarissen (BRC) inzetten om inwoners toe te leiden naar regulier sport- en cultuuraanbod. Mensen die (nog) niet kunnen of willen bewegen of sporten willen wij extra informeren, motiveren en stimuleren, waarbij wij willen samenwerken met landelijke, regionale en/of lokale partijen (bijvoorbeeld Leerwerkbedrijf Zwijndrecht (LZW of het Vive-ra-Sociaal wijkteam) met expertise van bepaalde problematieken of bepaalde groepen mensen (bijvoorbeeld laag inkomen, migratieachtergrond of beperking) die belemmeringen ervaren om te sporten.

Schematisch overzicht interventies

Dit is een schematisch overzicht van interventies van de dynamische uitvoeringsagenda op het thema: Inclusie en Diversiteit. In de loop van de tijd kunnen er nieuwe interventies worden toegevoegd van oude en nieuwe samenwerkingspartners.

Interventie	Hoe/wat
1. Volwassenfonds voor mensen onder de armoedegrens	In samenwerking met een combinatiefunctarissen (BRC) is een succesvolle pilot uitgevoerd om sport en bewegen betaalbaar te maken voor mensen (volwassenen) onder de armoedegrens. We willen we deze regeling continueren en institutionaliseren.
2. Beweeg- en preventieaanbod overzichtelijk in beeld brengen (inventariseren) en onder de aandacht brengen van onze inwoners.	Veel informatie met betrekking tot sport en beweegaanbod kin Zwijndrecht is (versnipperd) terug te vinden op www.beleefzwijndrecht.nl en voor aangepast sporten op www.unieksporten.nl . We willen deze informatie bundelen en (waar nodig) uitbreiden en toegankelijk(er) maken voor alle inwoners in een overzichtelijk platform (website en app) waarin alle informatie (sportverenigingen, sportinfrastructuur) is gebundeld. We willen deze informatie langs verschillende communicatiekanalen bekend maken bij onze inwoners brengen en daarbij specifiek aandacht vragen voor de mogelijkheden (en effecten) van aangepast sporten. We willen - na inventarisatie – hetzelfde doen met het preventie-aanbod.
3. Meer sport- en beweegaanbod voor inwoners met een beperking.	Samen met onze regiogemeenten willen wij – lokaal en regionaal – meer beweegaanbod realiseren voor mensen met een (mentale en/of fysieke) beperking. We willen sport- en beweegaanbieders stimuleren en ondersteunen hun beweegaanbod voor dit doel uit te breiden en daarnaast voor dit doel aangepaste sport- en beweegevenementen organiseren.
4. Ambassadeurs (rolmodellen) aangepast sporten.	We willen (top)sporters met een beperking inzetten als ambassadeur voor aangepast sporten om als rolmodel te fungeren om mensen met (mentale en/of fysieke) beperking aan te moedigen te gaan sporten en bewegen.
5. Verbeteren toegankelijkheid sportinfrastructuur	We willen de toegankelijkheid van onze sportaccommodaties verbeteren voor sporters en toeschouwers, specifiek voor sporters en toeschouwers met een (mentale en/of fysieke) beperking.
6. Beweegvriendelijk(er) maken en of inrichten van de openbare ruimte	We willen een plan opstellen om de openbare ruimte beweegvriendelijker te maken en in te richten, waarbij op verschillende plaatsen in Zwijndrecht voorzieningen worden geplaatst om inwoners te faciliteren en aan te sporen om te sporten en te bewegen. Voor het opstellen van het plan willen we inwoners, instellingen en sport- en beweegaanbieders betrekken én van zelfsprekend ook de ervaringen van lokale ambassadeurs op het gebied van aangepast sporten en bewegen.
7. Sport- en beweegbehoefte inventariseren	In samenwerking met onze welzijnsorganisatie (DIVERZ) willen wij de specifieke beweegbehoefte van verschillende bevolkingsgroepen (jongeren, senioren, statushouders, mensen met een migratieachtergrond) in beeld brengen
8. Beschikbaarheid sportaccommodaties voor verschillende bevolkingsgroepen	In aanvulling op het onderzoek naar beweeg-behoefte in relatie tot de beschikbare capaciteit (zie thema 'Ruimte voor Bewegen') willen wij de beschikbaarheid en bruikbaarheid van onze sportaccommodaties in beeld brengen voor specifieke bevolkingsgroepen (bijvoorbeeld mensen met een migratieachtergrond (statushouders) of ouderen in de rouleer maanden). Hierbij willen o.a. wij gebruikmaken van sleutelfiguren, die op dit moment vanuit armoede worden ingezet of zoals eveneens worden ingezet vanuit de overige doelen van het GALA. Afhankelijk van de uitkomsten willen wij combinatiefunctarissen inzetten om hen uiteindelijk – indien mogelijk – toe te leiden naar regulier sportaanbod. Hierbij willen ook commerciële sportaanbieders (sport- en fitnessscholen), Sportbedrijf Zwijndrecht (zwemmen voor vrouwen met migratieachtergrond), dansscholen (voor vrouwen met migratieachtergrond) betrekken.
9. Cultuurbehoefte inventariseren	In samenwerking met onze welzijnsorganisatie (DIVERZ) willen wij de specifieke cultuurbehoefte van bevolkingsgroepen (kinderen, jongeren, senioren, statushouders, mensen met een migratieachtergrond) in beeld brengen.

SOCIAAL VEILIGE SPORT

Het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 wil ervoor zorgen, dat iedereen, in het bijzonder minderjarigen en kwetsbare groepen, veilig en met plezier kan sporten en bewegen. We willen afspraken maken over gewenst en ongewenst gedrag om te zorgen voor een optimaal sportklimaat, voor topsport, breedtesport, maar ook commerciële sport (bijvoorbeeld sport- en fitnessscholen). Samen met onze gemeente willen we randvoorwaarden scheppen om ongewenste situaties (geweld, pesten, grensoverschrijdend gedrag, misbruik,

etc.) tegen te gaan en om sportaanbieders te stimuleren minimaal te voldoen aan de basiseisen voor sociaal veilige sport.

Schematisch overzicht interventies

Op de volgende pagina vindt u een schematisch overzicht van interventies van de dynamische uitvoeringsagenda op het thema: Sociaal Veilige Sport. In de loop van de tijd kunnen er nieuwe interventies worden toegevoegd van oude en nieuwe samenwerkingspartners.

Interventie	Hoe/wat
1. Randvoorwaarden scheppen sociaal veilige sport (subsidie) I.	We willen in de subsidievoorwaarden van onze gemeente vastleggen, dat sportaanbieders of organisatoren van sportevenementen aantoonbaar moet voldoen aan de basiseisen voor sociaal veilige sport: (VOG, Vertrouwenspersoon, Gedragsregels, E-Learning, code goed sportbestuur)
2. Randvoorwaarden scheppen sociaal veilige sport (voorwaarden gebruik gemeentelijke sportaccommodaties).	We willen in de voorwaarden voor toewijzing van gemeentelijke sportaccommodaties vastleggen, dat sportaanbieders of organisatoren van sportevenementen aantoonbaar moet voldoen aan de basiseisen voor sociaal veilige sport: (VOG, Vertrouwenspersoon, Gedragsregels, E-Learning, code goed sportbestuur)
3. Opstellen Plan van Aanpak om sociale veiligheid bij sportaanbieders te stimuleren	Scheppen van randvoorwaarden voor een sociaal veilige sport (d.m.v.) subsidie en toewijzing accommodaties) vormt de eerste aanzet om sportaanbieders te stimuleren. Samen met sport- en beweegaanbieders én gemeente willen ook een Plan van Aanpak opstellen voor sport- en beweegaanbieders om de noodzakelijke stappen ook daadwerkelijk in de praktijk te zetten.
4. Campagne Sociaal Veilige Sport	Samen met het Platform Sport en Bewegen willen wij een campagne starten om het belang van sociaal veilige sport (blijvend) onder de aandacht te brengen van alle inwoners van Zwijndrecht.
5. Trainingen voor trainers en coaches	We willen trainers en coaches ondersteunen op welke wijze mensen, specifiek minderjarigen en kwetsbare mensen, maar ook ouders, moet worden aangesproken en/of worden begeleid. Hiervoor bieden we trainingen (e-learning) aan, stimuleren en/of organiseren we intervisiegesprekken bij sportaanbieders.
6. Plan van Aanpak Pestgedrag	Samen met sport- en beweegaanbieders willen we een plan van aanpak opstellen om pestgedrag aan de kaart stellen en uit te bannen (keurmerk).
7. Ouderbetrokkenheid	We willen sport- en beweegaanbieders stimuleren om ouders te betrekken om de sport sociaal en veilig te maken, waarbij eveneens aandacht is voor de rol van de ouders met betrekking tot de sportieve ambities van hun kinderen.
8. Signalering kindermishandeling	We willen voor iedereen, specifiek kinderen, een veilige omgeving creëren waarin misstanden snel worden gesignaleerd en kunnen worden gemeld.

VITALE SPORTAANBIEDERS

Het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 richt zich op een kwalitatief sterk, veilig en toegankelijk sportaanbod, waarin sport- en beweegaanbieders nu en in de toekomst aansluiten op de beweegbehoefte van de Zwijndrechtse inwoners. Hierbij stimuleren wij sportaanbieders om – met behulp van combinatiefunctionarissen – vraag en aanbod op wijk- of buurtniveau, specifiek in de kwetsbare wijken, op elkaar te laten aansluiten. Partners op aansluitende maatschappelijke domeinen (onderwijs, zorg, welzijn) willen wij betrekken om sport in staat te stellen het verschil te maken in maatschappelijke vraagstukken. Sport-

en beweegaanbieders willen wij ondersteunen in het realiseren van een organisatiestructuur (bestuur, trainers en vrijwilligers) met voldoende slagkracht, capaciteit en deskundigheid om hierin een rol van betekenis in te kunnen spelen.

Schematisch overzicht interventies

Dit is een schematisch overzicht van interventies van de dynamische uitvoeringsagenda op het thema: Vitale Sportaanbieders. In de loop van de tijd kunnen er nieuwe interventies worden toegevoegd van oude en nieuwe samenwerkingspartners.

Interventie	Hoe/wat
1. Campagne over het belang van vrijwilligers.	Wij willen betrokkenheid en bereidheid van leden voor vrijwilligerswerk binnen de sportvereniging versterken én instroom van nieuwe vrijwilligers vergroten door het belang onder de aandacht brengen van alle inwoners middels een grootscheepse campagne.
2. Sporttour in beeld.	Wij willen in beeld (film) brengen wat er nodig is om een vereniging draaiende te houden om te komen tot die 'ene' wedstrijd om – bijvoorbeeld als centraal onderdeel van een campagne over het belang van vrijwilligers in de sport – een bijdrage te leveren: <ul style="list-style-type: none"> aan zichtbaarheid van sportverenigingen; aan stimuleren van het verenigingsgevoel om sport- en beweegaanbieders te ondersteunen in gesprekken met ouders (informatieavonden) en jeugdleden

3. Vrijwilligersvergoedingen	Wij willen de positieve en negatieve effecten en mogelijkheden onderzoeken van vrijwilligersvergoedingen binnen het vrijwilligersbeleid van sport- en beweegaanbieders
4. Sportaanbieders in staat te stellen het verschil te maken in maatschappelijke vraagstukken (deskundigheid)	Samen met andere partijen binnen sociaal domein willen wij in beeld brengen welke vaardigheden (pedagogisch en didactisch) moeten worden ontwikkeld of worden toegevoegd bij sport- en beweegaanbieders om effectief te kunnen worden ingezet. Aan de hand van deze informatie willen wij sportaanbieders ondersteunen met gerichte trainingen en/of het bieden van deskundige expertise vanuit ander beleidsterreinen en/of bedrijfsleven.
5. Samenwerking sport- en beweegaanbieders	Wij willen sport- en beweegaanbieders stimuleren tot: <ul style="list-style-type: none"> Eén gezamenlijke aanpak voor gelijksoortige eenvoudige taken; Samen te werken aan complexere taken; Meer onderlinge verbinding (samenwerken) o.a. met behulp digitale middelen (whatsapp, teams, etc.)
6. Human Capital Agenda	Samen met werkgevers, werknemers, SDD, Leerwerkbedrijf Zwijndrecht, Stichting Jong Zwijndrecht (MDT), DIVERZ, scholen, sportverenigingen, sportbonden en ondernemers) willen wij werken aan het versterken van de arbeidsmarkt (SRO) in de sportsector.
7. Professionalisering Platform Sport en Bewegen in combinatie met één loket voor clubondersteuning	Samen met de Adviseur Lokale Sport willen wij het Platform Sport en Bewegen (verder) professionaliseren en onderzoeken op welke wijze het een rol kan spelen in het realiseren van één loket (kennisbank) voor clubondersteuning.
8. Eén gemeentelijk aanspreekpunt voor sport- en beweegaanbieders.	Voor sport- en beweegaanbieders zijn er (momenteel) twee gemeentelijke aanspreekpunten: sport (algemeen) en vastgoed (accommodaties). Informatie en vragen worden samen met Platform Sport en Bewegen in één periodiek terugkerend overleg besproken. Gezien de grotere toekomstige rol van sport valt te verwachten, dat meerdere gemeentelijke beleidsterreinen een rol gaan spelen. <p>Samen met de Adviseur Lokale Sport en het Platform Sport en Bewegen willen onderzoeken of dit overleg moet worden uitgebreid én op welke wijze één gemeentelijk aanspreekpunt kan worden gerealiseerd.</p>

VAARDIG IN BEWEGEN

Het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 wil jongeren en jonge kinderen gelijke kansen bieden op een gezonde levensstijl, waarin met plezier sporten en bewegen centraal staat, door hen zo vroeg mogelijk aan te moedigen en te stimuleren om te sporten en te bewegen. Hiervoor is de inbreng en samenwerking van gemeente, ouders, school ((vak)leerkrachten), sport- en beweegaanbieders (trainers en geleiders) en combinatiefunctionarissen onmisbaar om jongeren en (jonge) kinderen te laten sporten en bewegen én te houden, waarbij – naast de ontwikkeling van (motorische) vaardigheden de nadruk moet liggen op het plezier en genieten.

Sporten en bewegen moet structureel deel gaan uitmaken van een maatschappelijke aanpak om ervoor te zorgen, dat het een onderdeel wordt in het dagelijks programma (thuis en op school) van jongeren en (jonge) kinderen (ook van de allerkleinste). Samen met de lokale beweegaliantie willen wij ervoor zorgen, dat kinderen meerdere sporten kunnen uitproberen.

In lijn met het programma School en Omgeving én het programma Veerkrachtige buurten van onze gemeenten willen wij prioriteit leggen voor gezondheidsverschillen en kansenongelijkheid in kwetsbare wijken, waarin veel jongeren en (jonge) kinderen wonen met een achterstand in sport- en beweegdeelname. We willen ontdekken waar zij sport- en spelplezier uithalen en willen hierop een concreet activiteitenprogramma ontwikkelen om hen met plezier te laten sporten en bewegen én toe te leiden naar regulier aanbod. Niet alleen willen we hierbij sport- en beweegaanbieders betrekken, maar ook gebruikmaken van deskundigheid op andere beleidsterreinen, waarbij een cruciale rol is weggelegd voor het onderwijs en een buurt-sportcoach (BRC).

Schematisch overzicht interventies

Op de volgende pagina vindt u een schematisch overzicht van interventies van de dynamische uitvoeringsagenda op het thema: Vaardig in bewegen. In de loop van de tijd kunnen er nieuwe interventies worden toegevoegd van oude en nieuwe samenwerkingspartners.

Interventie	Hoe/wat
1. Routekaart motorische ontwikkeling	Voor het onderwijs willen wij een routekaart ontwikkelen voor de motorische ontwikkeling van kinderen, waarin de resultaten van MQ centraal staan. Een dergelijke routekaart moet handvatten bieden voor beleid en uitvoering van vervolgacties in het kader van vaardig bewegen.
2. Sporten en bewegen van 9 tot en met 21	Om sportuitval bij jongeren te voorkomen willen wij sportverenigingen, maar ook commerciële sportaanbieders, ondersteunen om de instroom van leden te vergroten en/of de uitstroom van leden te verlagen (boeien en binden) met name in de leeftijdscategorie 12+ tot 21. Hiervoor gaan wij door een verenigingsadviseur (aanvullend) onderzoek laten doen naar de behoeften van jongeren van 12+ tot 21 om aan de hand van de verkregen gegevens concrete sport- en spelvormen (actieprogramma) op maat te realiseren en in te zetten. In het onderzoek willen wij – naast sportaanbieders – nadrukkelijk ook onderwijs- en welzijnsinstellingen betrekken.
3. Sporten en bewegen voor de allerkleinsten (van 2 tot 4 jaar) - I	Wij willen een verbinding leggen tussen de kinderopvang (BSO) en combinatiefunctie (Toppie Coach) om sport en bewegen in te zetten op de motorische ontwikkeling van de allerkleinsten (2 tot 4 jaar). In deze zin vormt het een logische aanvulling op de onderdelen 'Kansrijke Start' en 'Aanpak Overgewicht' (GALA).
4. Gasttrainingen voor de allerkleinsten (van 2 tot 4 jaar).	Wij willen sport- en beweegaanbieders in staat stellen gasttrainingen te verzorgen voor de allerkleinsten (2 tot 4 jaar) en de kinderopvang (BSO) hierbij betrekken.
5. Sporten en bewegen voor kinderen onder de vier jaar van gezinnen onder armoedegrens.	Samen met Stichting Leergeld willen wij de mogelijkheden verkennen van een (financiële) regeling om kinderen (jonger dan vier jaar) van gezinnen onder armoedegrens te kunnen laten sporten en bewegen.
6. Beweegaanbod overzichtelijk in beeld	Wij willen het sport- en beweegaanbod in beeld brengen (zie ook Inclusie & Diversiteit) en op basis hiervan een flyer ontwikkelen voor ouders en professionals, dat bijvoorbeeld door het onderwijs aan het begin van het schooljaar kan worden verspreid.
7. (Door)ontwikkelen van het gemeentelijke speelruimteplan.	Samen met de gemeente willen wij onderzoeken op welke wij het gemeentelijk speelruimteplan kan worden doorontwikkeld om alle wijken en Heerjansdam te voorzien van voldoende speelplekken met voldoende sport- en beweegmogelijkheden kinderen en jongeren. In deze door-ontwikkeling van het speelruimteplan willen wij ook het sporten en spelen voor kinderen van 6 t/m 12 jaar voor kinderen met een beperking meenemen (Speelpark Inclusief) Deze interventie is eveneens opgenomen bij het thema 'Ruimte voor bewegen'
8. School on Wheels	Wij willen via het programma School on Wheels alle jongeren en (jonge) kinderen laten kennismaken met aangepast sporten om met elkaar in discussie te gaan hoe het is om met een beperking te leveren.
9. Visie Gymzaal van de toekomst	In samenwerking met deskundigen op verschillende beleidsdomeinen willen een visie opstellen op de 'gymzaal van de toekomst' om sportaanbieders, onderwijs en kinderopvang beter in staat te stellen om jongeren en (jonge) kinderen met moderne innovatieve middelen te prikkelen en uit te dagen om met plezier te sporten en bewegen. Deze interventie is eveneens opgenomen bij het thema 'Ruimte voor Bewegen'
10. Train de Trainer	Via pilots willen wij mensen (sportverenigingen, onderwijs, welzijn of anderszins) trainen om te werken aan het vaardig bewegen en motorische ontwikkeling van jongeren en (jonge) kinderen.

RUIMTE VOOR SPORT EN BEWEGEN

Samen met sport- en beweegaanbieders en gemeente wil het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 inzetten op een toekomstbestendige sportinfrastructuur die uitnodigend, faciliterend en toegankelijk is voor iedereen om te sporten en bewegen.

Evenwichtige spreiding van de lokale sportinfrastructuur over het grondgebied van onze gemeente is daarbij belangrijk om iedereen te laten sporten en bewegen op een plaats en moment wanneer hij of zij dat wil. Voor meer exclusievere sporten en wellicht sporten met een beperkt aantal beoefenaars willen wij regionale afspraken maken over een regionale sportinfra-

structuur voor een groter verzorgingsgebied. Sportcomplexen willen we multifunctioneel inrichten en het gebruik van sportparken door een breder publiek (overdag) stimuleren. Sport en bewegen op buitensportaccommodaties in het (voortgezet) onderwijs wordt extra gestimuleerd, terwijl we ook stimuleren om binnensportaccommodaties overdag meer in te zetten voor andere doelgroepen. We willen onderzoeken op welke wijze het belang van sport en bewegen, maar ook (buiten) spelen kan worden vastgelegd in de omgevingswet om ook op andere locaties dan de sportaccommodaties, zowel binnen (buurthuizen) als buiten (parken en openbare ruimte) sporten en bewegen te stimuleren. Hierbij willen wij verbindingen leggen met andere domeinen om sport en bewe-

gen als vast onderdeel te laten terugkomen in vraagstukken op het gebied van duurzaamheid, natuur, energie, wijkontwikkeling, woningbouw, etc. (Sports In All Policies), waarbij we gebruik willen maken van lokale, provinciale en landelijke regelingen om sport- en beweegaanbieders te ontzorgen.

Aan de hand van interventies en onderzoek willen we (meer) kennis opdoen en uitdragen over de maatschappelijke waarde van sport bewe-

gen om duidelijk te maken wat sport en bewegen kan betekenen voor ander domeinen (meer verbinding sport, ondernemers, onderwijs).

Schematisch overzicht interventies

Dit is een schematisch overzicht van interventies van de dynamische uitvoeringsagenda op het thema: Ruimte voor sport en bewegen. In de loop van de tijd kunnen er nieuwe interventies worden toegevoegd van oude en nieuwe samenwerkingspartners.

Interventie	Hoe/wat
1. Onderzoek beweegbehoefte in relatie tot de beschikbare capaciteit (accommodaties)	We gaan een onderzoek starten in hoeverre de beschikbare ruimte om te kunnen sporten en bewegen (sportaccommodaties) voldoende is om nu en in de toekomst te voldoen aan de beweegbehoefte in Zwijndrecht. Naast de behoefte van sport- en beweegaanbieders zal in dit onderzoek ook de beweegbehoefte van het onderwijs worden betrokken (VO en PO).
2. Indoor-opblaashal ten behoeve van het onderwijs	Wel willen de mogelijkheden – financieel en ruimtelijk – onderzoeken van een indoor-opblaashal om de beweegbehoefte van het onderwijs voor de kortere termijn beter te kunnen faciliteren.
3. Beweegtoestellen in de openbare ruimte	We willen een plan van aanpak opstellen om het sporten en bewegen in de openbare ruimte te stimuleren, waarbij wij – per buurt, wijk of dorp – met beweegtoestellen willen inspelen op de beweegbehoefte van inwoners.
4. Korfbal integreren in de sportinfrastructuur van de openbare ruimte	We willen de mogelijkheden onderzoeken om korfbal – als omvangrijke sport in onze regio – te integreren in de openbare ruimte (wijk, parken, schoolpleinen), waarbij we eveneens aandacht willen besteden naar de mogelijkheden om deze functionaliteit aan te brengen in reeds bestaande voorzieningen in de openbare ruimte (multifunctionaliteit).
5. (Door)ontwikkelen van het gemeentelijke speelruimteplan.	Samen met de gemeente willen wij onderzoeken op welke wij het gemeentelijk speelruimteplan kan worden doorontwikkeld om alle wijken en Heerjansdam te voorzien van voldoende speelplekken met voldoende sport- en beweegmogelijkheden kinderen en jongeren. In deze door-ontwikkeling van het speelruimteplan willen wij ook het sporten en spelen voor kinderen van 6 t/m 12 jaar voor kinderen met een beperking meenemen (Speelpark Inclusief) Deze interventie is eveneens opgenomen bij het thema 'Vaardig in Bewegen'
6. Visie Gymzaal van de toekomst	In samenwerking met deskundigen op verschillende beleidsdomeinen willen een visie opstellen op de 'gymzaal van de toekomst' om sportaanbieders, onderwijs en kinderopvang beter in staat te stellen om jongeren en (jonge) kinderen met moderne innovatieve middelen te prikkelen en uit te dagen om met plezier te sporten en bewegen. Deze interventie is eveneens opgenomen bij het thema 'Vaardig in Bewegen'
7. Ondersteuning sport- en beweeg-aanbieders in het verduurzamen van de eigen accommodatie(s)	We willen sport- en beweegaanbieders ondersteunen bij het verduurzamen van hun eigen sportaccommodaties. Hierbij willen wij hen ontzorgen in het gehele traject (tot en met het bieden van inzicht in de subsidiestromen en het aanvragen ervan).
8. Beweegtoestellen recreatiegebied Hooge Nesse	We willen het onderhoud van de beweegtoestellen verbeteren van de bestaande beweegtoestellen in de Hooge Ness. Samen met eigenaar (NRIJ/Staatsbosbeheer) van het recreatiegebied willen we vervolgens de bekendheid en aantrekkelijkheid verhogen voor Zwijndrechtse inwoners om te sporten én te recreëren in dit recreatiegebied.
9. Aanleggen nieuwe beweegvoorzieningen in het recreatiegebied Hooge Nesse	We willen in gesprek met de eigenaar (NRIJ/Staatsbosbeheer) van het recreatiegebied om de aantrekkelijkheid van het gebied voor te sport en te recreëren te vergroten door aanleggen van een klimpaal of -wand of een canicrossparcours (sporten met je hond).
10. Openstellen van gymzaal in wijk Heer Oudelands Ambacht	We willen de mogelijkheden onderzoeken om de gymzaal in de wijk Oudelands Ambacht open te stellen voor sport- en beweegaanbieders.
11. Open toegankelijke sportparken	We hebben de ambitie om onze sportparken open te stellen als toegankelijke ontmoetingsplekken voor inwoners van Zwijndrecht met open sportverenigingen en andere maatschappelijke functies (bijvoorbeeld kinderopvang, fysiotherapie of wellicht onderwijs, etc.). We willen hierbij zorgen voor verbinding met onze wijken.
12. Toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking standaard meenemen	Voor wat betreft aanleg, renovatie, onderhoud van oude dan wel nieuw sportinfrastructuur, maar ook voor wat betreft het organiseren van sportieve evenementen, willen we ervoor zorgen, dat de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking (sport, begeleiders, bezoekers én toeschouwers standaard deel uitmaakt van de procedure (checklist), waarbij we ons willen conformeren aan de geldende normeringen.

13. Multifunctioneel en medegebruik van sportinfrastructuur	We willen stimuleren het gezamenlijk gebruik van sportaccommodaties (medegebruik), waarbij wij eveneens in beeld willen brengen – in samenwerking met gemeente én sport- en beweegaanbieders – op welke wijze sportaccommodaties kunnen worden ingericht inrichtingen voor meerdere sporten (multifunctionaliteit).
14. Athletic Skills Model (ASM) Playground in kwetsbare wijken	We onderzoeken de mogelijkheden Athletic Skills Model (ASM) Playgrounds aan te leggen, waarmee combinatiefunctionarissen in onze wijken, specifiek de kwetsbare wijken (bijvoorbeeld Kort Ambacht) op veelzijdige wijze kunnen werken aan verschillende grondvormen van bewegen, terwijl het door hen eveneens kan worden gebruikt voor allerlei bewegingstesten.
15. Onderzoek naar de mogelijkheden van een pumptrackbaan	We willen de financiële en ruimtelijke mogelijkheden onderzoeken voor de aanleg van een pumptrackbaan voor BMX / step.

MAATSCHAPPELIJKE WAARDE VAN (TOP)SPORT

Al in de inleiding van dit Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 is het maatschappelijk belang van sport en bewegen beschreven:

Sporten en bewegen is echter meer dan de som van alle sport- en bewegingsactiviteiten. Het is een sociaal gebeuren, dat mensen van jong tot oud – ongeacht beperking, overtuiging en afkomst – in staat stelt mee toe doen in onze samenleving. Sporten en bewegen is van grote maatschappelijke waarde: het is een basis voor gezondheid, mentale weerbaarheid, sociale activiteiten, vorming en kan ook zorgen voor een veilige omgeving. Daarmee is het een maatschappelijke verantwoordelijkheid van iedereen en strekt zich uit over verschillende beleidsterreinen.

Het onderstreept het belang van sport en bewegen als speerpunt in een domein overstijgende aanpak op weg naar een gezonde generatie in 2040. Overigens een belang, die er altijd al was, maar slechts sporadisch bewust werd ingezet of werd gefaciliteerd. Het Sport- en Beweegakkoord 1.0 in combinatie met het COVID-tijdperk heeft ervoor gezorgd, dat iedereen het belang én meerwaarde ziet van sport en bewegen in een samenhangende aanpak op alle maatschappelijke domeinen.

We willen deze meerwaarde nog méér benadrukken door de resultaten onder de aandacht te brengen (Social Return On Investment), in woord, beeld (maar ook data) om alle partijen blijvend te verbinden aan sport en bewegen. Hiermee willen we bereiken, dat partijen op andere beleidsdomeinen bewust zijn (en blijven) van de kracht van sporten bewegen en meeneemen als speerpunt in hun beleid ... 'Hoe kunnen wij sport en bewegen versterken' in plaats van

andersom ... Stimuleren om sport en bewegen mee te nemen bij het maken van aanpalend beleid ("Sport in All Policies"), niet het verplichten om sport overal in mee te nemen en de bekostiging over te nemen.

In alle thema's van dit Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 is het vergroten van de betekenis van de sport- en beweegsector zichtbaar, maar ook sportieve evenementen en prestaties kunnen een gunstige invloed hebben op de maatschappelijke betekenis van sport met positieve effecten op sportdeelname, sociale veiligheid, etc. Daarom willen we meer aandacht geven topsport, topsportverenigingen, topsporters (en hun successen) om als ambassadeur de Zwijndrechtse samenleving (inwoners, bedrijven, sport- en beweegaanbieders, partners op andere beleidsdomeinen, etc.) kennis te laten maken en te verbinden met de kracht van topsport. Niet alleen de topsportprestaties willen we centraal zetten, maar ook de weg er naartoe, de manier waarop en de waarde die topsport kan hebben voor andere maatschappelijke vraagstukken.

Hiermee willen we alle beleidsterreinen ervan te doordringen, dat sport- en bewegen niet alleen gaat over sportstimulering en sportinfrastructuur maar ook over armoede, sociale interactie, etc. .... maar ook over het beweegvriendelijk aanleggen van wijken, wandelpaden en fietspaden.

PREVENTIE

Sport en bewegen is binnen de 'Regeling Specifieke Uitkering Sport en Bewegen, Gezondheidsbevordering, Cultuurparticipatie en Sociale Basis (Brede SPUK) 2023-2024' ondergebracht in een – op het oog – op zichzelf staand onderdeel. Schijn bedriegt want in het Gezond- en Actief Leven Akkoord gecombineerd met de hoofdlijnen van sportakkoord II) wordt de grote invloedssfeer van sport- en bewegen op alle onderdelen duidelijk gemaakt. Vrijwel alles begint met bewegen! Waar niemand beweegt staat iedereen stil of gaat iedereen achteruit in fysieke en mentale gezondheid, sociale interactie, leerprestaties, stemmingen, dromen, verkennen, arbeid ... bewegen is essentieel in een mensenleven!

Het Gezond- en Actief Leven Akkoord streeft naar op een domein overstijgende aanpak, waarin alles begint met sport en bewegen. Het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 wil deze (centrale) rol binnen GALA invullen en stelt zich nadrukkelijk open om niet alleen een bijdrage te leveren in sport gerelateerde, maar ook in anders gerelateerde interventies, pilots en (keten)aanpakken (bijvoorbeeld voeding, opvoeden, etc.) voortkomend uit het gecombineerde uitvoeringsplan voor de overige onderdelen van de Brede-SPUK (GALA). Vooruitlopend hierop zijn er tijdens de evaluatiebijeenkomst van het Zwijndrechts Sport- en Beweegakkoord 1.0 op 5 april 2023 al enkele kleine suggesties gedaan:

Interventie	Hoe/wat
1. Watertappunten op (buiten)sportlocaties	Voor zover sportaccommodaties nog niet zijn uitgerust met watertappunten wil we hier mee door gaan. Specifiek lig hier een aanvraag van HSV (honkbal)
2. Keepfitters	Aandacht voor de beweegbehoefte van senioren.
3. Rookvrije sportaccommodaties/sportverenigingen tijdens jeugduren	We willen ervoor zorgen dat sportverenigingen en sportaccommodaties volledig rookvrij zijn de uren dat er wordt gesport door (jonge) kinderen en jongeren.
4. Rookvrij opnemen in verordening	We willen onderzoeken op welke wijze 'rookvrij' kan worden opgenomen in een verordening met betrekking tot het gebruik van sportaccommodaties.
5. Cognitieve fitness	We willen de mogelijkheden van cognitieve fitness onderzoeken en inzetten voor mentale gezondheid.

AMBITIES EN DOELSTELLINGEN 'OUDE' LOKAAL PREVENTIE AKKOORD

Vanaf 2024 zal het gecombineerde uitvoeringsplan 'GALA' veel van de ambities en doelstellingen van het 'oude' Zwijndrechts Preventieakkoord een plaats geven en - in combinatie met dit Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 – zelfs volledig vervangen. In de weg daarnaar toe willen wij in dit thema 'Preventie' alle geformuleerde ambities en interventies van het Zwijndrechts Preventieakkoord ook een plaats geven (zie bijlage 2: Lokaal Preventieakkoord 'Een gezonde basis voor iedereen').

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 EVALUATIE SPORTAKKOORD 1.0

Vijf jaar geleden is het Nationaal Sportakkoord opgesteld en ondertekend om iedereen meer te laten sporten en bewegen. Sport en bewegen moet leuker en toegankelijker worden voor alle Nederlanders in alle leeftijdsfasen, omdat het goed is voor je gezondheid, je sociale contacten, je welzijn, je persoonlijke ontwikkeling én het is nog leuk ook! In het akkoord waren zes ambities geformuleerd:

1. **Inclusief sporten & bewegen**
2. **Duurzame sportinfrastructuur**
3. **Vitale sport- en beweegaanbieders**
4. **Positieve Sportcultuur**
5. **Van jongs af aan vaardig in bewegen**
6. **Topsport die inspireert**
(Deze zesde ambitie zou in de loop van 2019 verder worden uitgewerkt)

Dit kan alleen worden gerealiseerd op een lokaal speelveld waar (uitvoerings)partners – gemeente, sport- en beweegaanbieders en partners op uiteenlopende beleidsterreinen – bereid zijn er samen aan te werken en afspraken vastleggen om in wisselende samenstellingen te werken aan het vergroten/verbeteren van het lokale sport- en beweegklimaat.

De weg naar een lokaal sport- en beweegakkoord in Zwijndrecht (het proces).

Onder leiding van een sportformateur is in 2019 in Zwijndrecht een koplopergroep gevormd – bestaande uit gemeente, Platform Sport en Beweging (sportplatform), Stichting Fitmakers (voorheen Stichting Hattrick), Gymnastiekvereniging Oefening & Ontspanning Zwijndrecht (O&O) en Diverz (Welzijn) om in Zwijndrecht een lokaal sport- beweegakkoord te realiseren. Deze koplopergroep organiseerde een (brede) bijeenkomst voor sport- en beweegaanbieders en maatschappelijke instellingen. Naast het

verstrekken van informatie was er ruimte om gedachten kenbaar maken over een lokale invulling. Deze input is vertaald in zes lokale ambities:

1. **Iedereen beweegt**
(deelakkoord: Inclusief sporten & bewegen)
2. **Geef ruimte voor beweging**
(deelakkoord: Duurzame sportinfrastructuur)
3. **Bewegen is veilig**
(deelakkoord: Positieve Sportcultuur)
4. **Jong geleerd is oud gedaan**
(deelakkoord: Van jongs af aan vaardig in bewegen)
5. **Samen staan we sterker**
(deelakkoord: Vitale sport- en beweegaanbieders)
6. **Bewegen is gezond**
(lokaal toegevoegd)

Na vaststelling van deze ambities is een campagne gestart met de boodschap: 'Ik doe mee! #zwijndrechtbeweegt'.

Slot van de campagne vond plaats op woensdag 19 februari 2020 in wijkcentrum Hart van Meerdervoort, waar de definitieve basis is gelegd voor het Zwijndrechts Sport- en Beweegakkoord.

Bewegen is Gezond

In Zwijndrecht vond men het jammer, dat in het Nationaal Sportakkoord geen deel-akkoord was over gezondheid. Unaniem is overeengekomen om dit als zesde (lokale) ambitie op te nemen in een Zwijndrechts Lokaal Sport- en Beweeg Akkoord. Achteraf heeft Zwijndrecht hiermee in vroegtijdig stadium geanticipeerd op het preventieakkoord. Hoewel er tot dusver (nog geen) volledige integratie tot stand is gebracht tussen beide akkoorden, wordt er vanaf het begin wel informatie uitgewisseld.

Slotbijeenkomst in meerdere opzichten succesvol!

Ruim honderd vertegenwoordigers van sportaanbieders, maatschappelijke instellingen, onderwijs, bedrijfsleven en gemeente (zowel ambtelijk als politiek) vonden elkaar in het wijkcentrum 'Hart van Meerdervoort' in 38 inspirerende, afspraken, ideeën en activiteiten verdeeld over de zes ambities van het Zwijndrechts Lokaal Sport- en Bewegakkoord.

Los van dit eindresultaat was men óók echt met elkaar in gesprek, waarmee structureel een brug werd geslagen tussen beleidsterreinen, vakgebieden én politiek (die in grote getalen aanwezig was). Dit heeft zeker óók bijgedragen aan het overbruggen van de COVID-19 tijdperk, waarin sportverenigingen moesten overleven.

Lokaal Sport- en Bewegakkoord Zwijndrecht 1.0

Op 11 mei 2020 was het lokaal Sport- en Bewegakkoord (1.0) in Zwijndrecht een feit, ondersteund en ondertekend door veel lokale partners. Het akkoord telde 38 ingebrachte initiatieven (en afspraken) verdeeld over zes Zwijndrechtse ambities

In het bijgevoegd lokaal sport- en bewegakkoord worden alle initiatieven uitgebreid omschreven.

Ambitie	Aantal initiatieven
Iedereen beweegt	14
Geef ruimte voor beweging	6
Bewegen is veilig	4
Jong geleerd is oud gedaan	9
Samen staan we sterker	2
Bewegen is gezond	5

Aansturing

In het Zwijndrechts Sport- en Bewegakkoord zijn initiatiefnemers zelf verantwoordelijk voor uitvoering én financiering van de ingebrachte activiteiten en ideeën. Wel is een kernteam (klankbordgroep) gevormd om mee te denken (deskundigheid), initiatieven op elkaar af te stemmen (coördinatie) én een financiële bijdrage te doen.

Hierbij is een regisseur aangesteld als aanspreekpunt, verbinder en aanjager voor zowel initiatiefnemers als klankbordgroep.

Resultaten

Uitvoering van het lokaal sport- en bewegak-

Samenstelling klankbordgroep (KBG)

De klankbordgroep bestaat uit vertegenwoordigers vanuit Platform Sport en Bewegen (Sportplatform), Fitmakers (voorheen stichting Hatrick), Gemeente Zwijndrecht, Diverz (Welzijnsorganisatie), Kindcentrum Het Akkoord (Onderwijs), O&O (Sportvereniging) en de Adviseur Lokale Sport. Recent is een vertegenwoordiger van ondernemers toegevoegd.

KBG kan zelfstandig beslissen over besteding van de beschikbaar gestelde financiële middelen. Alle partners zijn gelijkwaardig (stemrecht). Vanaf het begin vormt de KBG een kernteam, waarin alle disciplines zijn vertegenwoordigd.

Regisseur Sport en Bewegen

In dienst van de gemeente van de gemeente Zwijndrecht coördineert gedurende 16 uur per week een onafhankelijk regisseur sport- en bewegen alle activiteiten voortvloeiend uit het akkoord.

Alle aanvragen op het gebied van (extra) noodzakelijke deskundigheid en mogelijk financiële middelen worden door de regisseur beoordeeld en voorgelegd aan de klankbordgroep ter besluitvorming. In de uitoefening van deze functie vindt eveneens uitvoerig overleg plaats met de coördinator van het preventieakkoord.

koord vond plaats in het tijdperk van COVID-19. Steeds meer werd men ervan bewust, dat sport en bewegen belangrijk is voor de gezondheid van inwoners. Het is dan ook geen toeval, dat – ondanks opgelegde beperkingen – **92,1%** van alle initiatieven daadwerkelijk zijn uitgevoerd.

Verschillende bevolkingsgroepen – van (piep) jong tot oud, kwetsbaar, vluchtelingen, participanten, – zijn bereikt met bewegingsactiviteiten, evenementen en workshops. In de openbare ruimte zijn beweegtoestellen geplaatst, terwijl er ook aandacht was voor traditionele

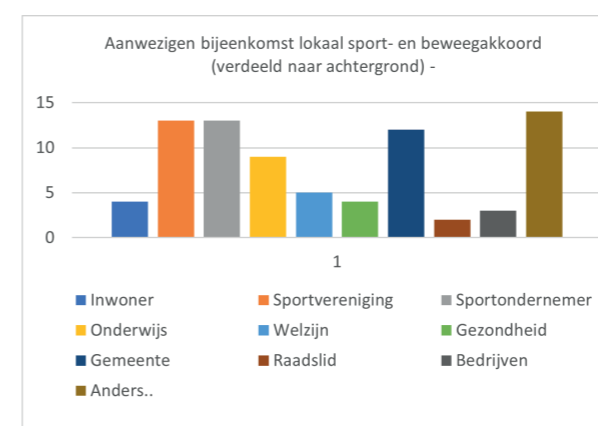
Ambitie	Aantal initiatieven	Gerealiseerd
Iedereen beweegt	14	11
Geef ruimte voor beweging	6	6
Bewegen is veilig	4	5
Jong geleerd is oud gedaan	9	6
Samen staan we sterker	2	3
Bewegen is gezond	5	4

Gedurende de looptijd zijn initiatieven toegevoegd en afgefallen. Hierdoor zijn er ambities waar meer initiatieven zijn gerealiseerd dan oorspronkelijk waren opgenomen.

sportaccommodaties. Sportverenigingen kregen informatie over positieve sportcultuur én mogelijkheden voor training en scholing van trainers, vrijwilligers en kader. Watertappunten zijn aangelegd, beweegroutes opgeleverd, lessen over gezonde leefstijl zijn geïnitieerd in het onderwijs en er is een sportfonds 18+ in het leven geroepen. Uitgebreide beschrijving van alle resultaten zijn terug te vinden in 'Resultaten Sport- en Bewegakkoord 1.0'.

Beoordeling

Op woensdag 5 april 2023 is door het kernteam (klankbordgroep) een nieuwe bijeenkomst georganiseerd, die in het teken stond van terugblikken en vooruitkijken (sportakkoord 2.0). Evenals drie jaar geleden was het een drukbezochte avond met ca. honderd vertegenwoordigers van verschillende instellingen en organisaties. Voor de pauze werd uitgebreid

terug-geblikt en mochten aanwezigen digitaal (via mentimeter) een oordeel geven over het Zwijndrechts Sport- en Bewegakkoord 1.0, waarbij in de vraagstelling bewust de doelstellingen van het sportakkoord 2.0 waren verwerkt (fundament, bereik en (maatschappelijke) waarde van sport).

De uitkomsten waren als volgt:

- 81,4% vond dat het sportakkoord (1.0) positief heeft bijgedragen aan het versterken van sport en bewegen in Zwijndrecht (fundament) met een waardering van 3,9 op een schaal van 1 tot 5.
- 81,3% vond dat het sportakkoord (1.0) heeft bijgedragen aan de bewustwording van het belang van sport en bewegen in Zwijndrecht (bereik) met een gemiddelde waardering van 3,2 op een schaal van 1 tot 5.
- Veel respondenten (73) gaven uiteenlopende antwoorden (zie wordcloud) op de vraag welke (maatschappelijke) waarde door het sportakkoord (1.0) het meest is ondersteund.

Meest gegeven antwoorden waren: gezondheid, plezier, ontmoeting en bewustwording.

- 91,5% gaven het sportakkoord (1.0) een ruime voldoende met een gemiddelde waardering van 7,5 op een schaal van 1 tot 10.

In het gedeelte na de pauze waren de uitgangspunten van het sportakkoord 2.0 de kapstok in alle gesprekken, maar het ging vooral over wat nog opgepakt kan en moet worden.

Bijvoorbeeld:

- Voor de komende jaren blijft het een uitdaging (steeds meer) bevolkingsgroepen aan het bewegen te krijgen én te houden (boeien én binden) met speciale aandacht voor aangepast sporten (in regionaal verband) én het verbinden van sport en onderwijs.
- Tegengaan van grensoverschrijdend gedrag en het realiseren van een positief sportklimaat moet - in samenwerking met de gemeente – prioriteit krijgen.
- Ondersteunen van sportaanbieders in het voorkomen van sportuitval onder jongeren van 12+ tot 19 (Hiervoor is door de klankbordgroep een onderzoeksopdracht opgesteld en uitgezet).
- Vrijwilligersbeleid blijft voor met name sportverenigingen een punt van zorg.
- Innovatie, multifunctionaliteit en duurzaamheid blijft ook een aandachtspunt met betrekking tot sportaccommodaties (Inmiddels is er – vanuit de gemeente – een capaciteitsonderzoek gestart in relatie tot de beweegbehoefte op korte, middellange en lange termijn.

Conclusie

Conform de doelstelling van het Nationaal Sportakkoord – iedereen aan het bewegen krijgen, - is er in de eerste periode van het sportakkoord een succesvolle basis gelegd om nieuwe initiatieven op te pakken en (nog) lopende initiatieven uit te voeren (Zwijndrecht staat op de kaart).

Uitvoeringspartners hebben – voor zover dat nog niet aan de orde was – met elkaar kennis gemaakt en in wisselende samenstellingen gewerkt aan initiatieven, terwijl er een actieve klankbordgroep bestaat, die – uitgebreid met gezondheid – in de nabije toekomst kan fungeren als een kernteam om activiteiten voorvloeiend uit praktijk én beleid op elkaar af te stemmen.

Naast alle behaalde en nog te behalen resultaten en nieuwe initiatieven zullen uitvoeringspartners en het kernteam met inbegrip van de regisseur sportakkoord belangrijke uitgangspunten vormen in een herijking naar (ver)nieuw(d) Zwijndrechts Sport- en Beweegakkoord 2.0, waarbij het wil fungeren als aanjager én proeftuin van gemeentelijk beleid.

Sportakkoord 2.0 als norm!

Langs de norm van sportakkoord 2.0 (Fundament, Bereik en Maatschappelijke Waarde) genereren de resultaten per ambitie het volgende beeld:

Ambitie 1:

4 resultaten dragen bij aan fundament, 5 aan bereik, 8 aan een (maatschappelijke) waarde

Ambitie 2:

6 resultaten dragen bij aan fundament, 1 aan bereik, 1 aan een (maatschappelijke) waarde

Ambitie 3:

2 resultaten dragen bij aan fundament, 1 aan bereik, 3 aan (maatschappelijke) waarde

Ambitie 4:

6 resultaten dragen bij aan fundament, 4 aan bereik, 2 aan een (maatschappelijke) waarde

Ambitie 5:

3 resultaten dragen bij aan fundament

Ambitie 6:

4 resultaten dragen bij aan fundament

Nb Veel resultaten dragen bij aan meerdere doelstellingen.

BIJLAGE 2

LOKAAL PREVENTIEAKKOORD 'EEN GEZONDE BASIS VOOR IEDEREEN'

Alle ideeën en activiteiten (interventies) van lokaal Preventieakkoord 'Een gezonde basis voor iedereen' zij vormen een direct onderdeel van het thema 'Preventie'.

GEZOND GEWICHT

Idee/actie	Doel
1 Sociale en fysieke activiteiten organiseren bij de beweegroute die in ontwikkeling is vanuit het sport- en beweegakkoord.	Bewegen en ontmoeting (niet alleen bepaalde groepen), toegankelijk voor iedereen, 0-100 jaar.
2 Lifegoals (Methodiek waarbij sporten en bewegen het verschil maakt voor sociaal kwetsbare mensen (zoals dak- en thuislozen, thuisloze jongeren, risicojongeren en schoolverlaters)	Sociaal kwetsbare mensen blijvend aan laten sluiten bij de maatschappij
3 Uniek Sporten	Aangepast sporten voor mensen met een handicap
4 Leefstijlportal	Bewustwording en informatie over gezonde leefstijl geven (o.a. door ambassadeurs verhaal laten te vertellen)
5 De kansen verkennen om een volwassenenfonds op te richten	Betaalbaar sporten voor iedereen, juist ook de mensen onder de armoede-grens
6 Interventie 'Voel je goed'	Gezond gewicht stimuleren bij mensen die laaggeletterd zijn
7 Cursus gezond en betaalbaar koken	Bewustwording over gezond en goedkoop koken.
8 Watertappunten plaatsen	Water drinken stimuleren en zwerfafval voorkomen
9 Gezonde basisschool van de toekomst	Gezonde leefstijl integreren in het basisonderwijs via schoollunch, meer beweegmomenten en bewegend leren. Doel: de gezonde leefstijl gewoon maken, zodat het op latere leeftijd ook beklift.
10 Signalering, gezonde leefstijl bespreekbaar maken en doorverwijzen naar beweegaanbod	In gesprek met elkaar hoe deze partijen kunnen vroegsignaleren en doorverwijzen.
11 Voorlichtingsbijeenkomsten op maat (in eigen taal) in wijkgebouwen, ouderkamers, moskee, etc.	Bereiken van allochtone kwetsbare groep en gezonde leefstijl onder deze groep stimuleren, bijvoorbeeld via sleutelfiguren binnen de doelgroep.
12 Duurzaam begeleiden GLI-deelnemers naar sportaanbod	Wegnemen drempels bij GLI-deelnemers t.a.v. sporten om deelnemers plezier te laten krijgen in sporten voor behoud van de actieve leefstijl.
13 Gezond aanbod bij de wijkkeukens en daar de gebruikers van de wijkkeukens bij betrekken.	Gezond aanbod is de norm, waarmee gezonde voeding en leefstijl gestimuleerd worden.
14 Niet meer trakteren, maar het jarige kind krijgt een cadeautje	Voorkomen van ongezonde traktaties en dat ouders zich in bochten wringen voor dure traktaties. Evt. bewustwording bij en inspiratie voor ouders.
15 Informeel sportaanbod creëren voor jongeren 13+	Jongeren 13+ willen niet allemaal 1 sport, maar liever wisselende sporten. Dus ook niet in competitieverband.
16 Voedingsvoorlichting voor ouderen	Ouderen informeren over het veranderende voedingsaanbod en kennis
17 Sport aanbod voor zwangeren (bijv. de 'ouderwetse' zwangerschapsgym), er is geen aanbod terwijl de zwangeren enorm gemotiveerd zijn.	Gezondheid tijdens de zwangerschap en eenzaamheid van jonge moeders ondervangen, met aandacht voor financiering.
18 Voorlichting gezond zwanger zijn aan vrouwen en mannen nog voor de zwangerschap.	De zwangerschap gezond starten
19 Jong vaardigheden aanleren, om sportdeelname te vergroten. In allochtone gezinnen is het lastig om de kinderen naar sportclub e.d. te brengen, omdat moeders niet kunnen fietsen of autorijden.	Sport deelname kinderen vergroten en vaardigheden

20	Laagdrempelig ouders helpen bij een gezonde leefstijl voor hun kinderen	Aansluiten bij de leefwereld van ouders. Vaak speelt er al veel, dus laagdrempeligheid is vereist. Kennisniveau vergroten.
21	Gezinsbrede aanpak en daarbij aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> Voorliggende problematiek zoals armoede, stress, opvoedproblematiek, etc. Aandacht voor de lange termijn; van hulpverlener doorverwijzen naar collectief aanbod. Samenwerking tussen aanbieders voor kinderen/ jongeren en aanbieders voor volwassenen. 	Problemen in gezinnen zijn aan elkaar gerelateerd, dus integraal aanpakken. Door eerst de voorliggende problemen aan te pakken komt er mentaal ruimte om aan een gezonde leefstijl te werken, zoals een gezonde lunch.
22	Bij de ontwikkeling van nieuw voorlichtingsmateriaal worden ouders gevraagd mee te kijken.	Communicatiemateriaal dat aansluit bij de doelgroep in plaats van een drempel opwerpt, zoals het boekje 'Geen rommel in je trommel'. Dat boekje werd ingewikkeld en als veel werk gezien. Eenvoudige adviezen
23	Meiden uit gezinnen statushouders in een veilige setting laten sporten	Veilige sportomgeving creëren (zoals kleine sportclub) voor meisjes uit de doelgroep statushouders.
24	Gezond werkgeverschap	Gezonde werknemer, zowel fysiek als mentaal, leveren betere prestaties. Inzet op zaken als rookvrije omgeving, gezonde voeding, voldoende bewegen, veilige werkplek, mentale gezondheid, etc.
25	Toolkit voor zorgprofessionals om laaggeletterdheid te herkennen en makkelijk het gesprek te voeren met cliënten over laaggeletterdheid. Evt. spreekuur bij apotheek over begrijpen bijsluiter.	Laaggeletterden herkennen en bespreekbaar maken van laaggeletterdheid

NIET ROKEN

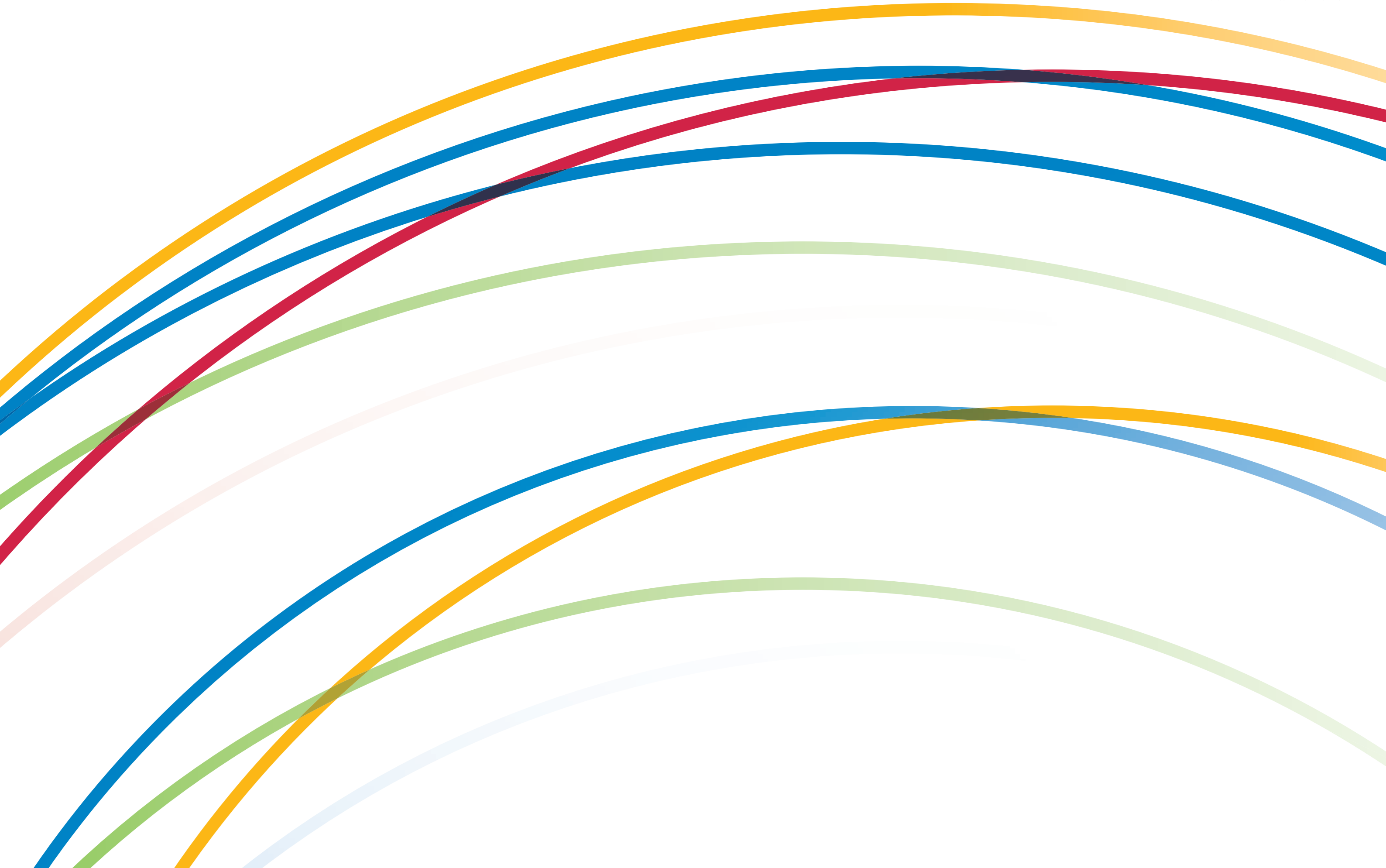
Idee/actie	Doel
1 (meer) Rookvrije omgevingen creëren in het kader van de Rookvrije Generatie	Voorkomen dat jongeren beginnen met roken
2 Meedoen aan de bewustwordingscampagnes IkPas, Stoptober, NIX18, Dranquilo stimuleren.	Bewustwording rondom gezonde leefstijl, specifiek roken en alcohol.
3 Deskundigheidsbevordering over middelengebruik	Partners de tools geven om middelengebruik te signaleren en het gesprek over middelengebruik met jongeren te voeren. Hierbij gameverslaving niet vergeten.
4 Programma 'Helder op School'	Preventie van roken, het gebruik van alcohol en drugs en (te veel) gamen
5 Functie Gezondheidscoach (terug) in de school (VO), bijvoorbeeld in het team 'vaste schakels'.	Aanpak middelengebruik onder leerlingen i.c.m. groepsdruk die onder leerlingen speelt.
6 Integrale aanpak zoals IJslands Model	Meer sport / invulling vrije tijd, tegen middelengebruik en overlast gevend gedrag.
7 Eenduidige boodschap uitdragen over roken en alcohol door afgestemd beleid van verschillende maatschappelijke partners.	Draagvlak en bewustwording rondom roken en alcoholconsumptie.
8 Mogelijkheden onderzoeken om de leefstijlmarkt breder te trekken dan alleen voor ouderen.	Complete aanbod van gezonde leefstijl onder de aandacht brengen voor grotere doelgroep volwassenen.
9 Nagaan of er (leefstijl)coaches zijn voor een 'Stoppen met roken' interventie gefinancierd vanuit de zorgverzekeraar	Stoppen met roken stimuleren

MENTALE GEZONDHEID

Idee/actie	Doel
1 Werkgroep mentale gezondheid jeugd	Inzichtelijk maken waar de hiaten zitten en welke aanpak het beste werkt in verschillende situaties, dit op basis van best practices en evidence based
2 Programma 'je brein de baas'	de mentale gezondheid van leerlingen op het voortgezet onderwijs versterken
3 Deskundigheidsbevordering mentale gezondheid & positieve gezondheid voor professionals en vrijwilligers	Toerusten professionals en vrijwilligers
4 Welzijn op Recept	Het verhogen van het welbevinden van patiënten met psychosociale problematiek. Het verlagen van het zorggebruik in de eerstelijnszorg.
5 Netwerk Informele Zorg opzetten voor jongeren en mensen zonder netwerk. Bijvoorbeeld door preventief gesprekken te voeren	Middel tegen eenzaamheid en versterken van het zelfvertrouwen.
6 mensen zonder netwerk. Bijvoorbeeld door preventief gesprekken te voeren	Inzicht krijgen in het aantal leden en de redenen dat leden niet meer naar trainingen sportvereniging komen.
7 Contact opnemen met personen om de reden te vinden waarom ze niet meer komen	Jongeren zijn te weinig voorbereid op financiële zelfstandigheid als zij 18 jaar worden.
8 Voorlichting aan pubers (door financieel expert) over gezonde financiën in de toekomst	Gezonde financiën en geen stress over schulden/armoede.
9 Blijven ondersteunen van mensen met een achterstand op de samenleving (verslaving, psyche, eenzaamheid ouderen)	Voorkomen dat mensen in (grotere) problemen komen doordat zij tussen wal en schip vallen. Invulling geven aan het gat in ons systeem. Bijvoorbeeld door korte lijnen
10 Eén loket voor inwoners voor alle vragen.	De mentale gezondheid van leerlingen op het voortgezet onderwijs versterken
11 Bekendheid creëren psycho somatische fysiotherapie en samenwerken met het wijkteam versterken	In kader van secundaire preventie zorgen dat het geleerde binnen de fysiotherapie beter bekijft bij de patiënt en o Mensen op de juiste plek krijgen voor de juiste zorg; tussen huisarts, fysio, wijkteam en evt. SDD.
12 Buddies voor mentale welzijn, kinderen en/of volwassenen	Iemand die een klik heeft met het kind en juist niet van een instantie is (i.v.m. negatieve ervaring en "hulpverlening moe" zijn).
13 Mensen (jong + oud) een plek geven om te ontwikkelen of te ontmoeten als vrijwilliger	Verbinding houden om preventief aan mentale gezondheid te werken en eenzaamheid tegen te gaan
14 Jeugd ondersteunen bij (zelf)redzaamheid o.a. in taal	Maatschappelijke opgave om deze groep verder te brengen en meer kansen te geven
15 Programma tijdens de onzwanger periode, vergelijkbaar met Moeder café in België post partum netwerk	Hulp en ondersteuning bij verlies gevoelens onder vrouwen die niet direct een psycholoog behoeven Tegengaan van eenzaamheid onder vrouwen die net moeder zijn. Afschakelen van druk sociaal leven naar thuis met baby. Confrontatie met eigen jeugd Hierin aandacht voor: Veranderingen lichaam ook na puberteit, laag zelfbeeld onder vrouwen, gezond beeld op gewicht, eetstoornissen.
16 Seksuele voorlichting met aandacht voor ongeplande jonge zwangerschappen	Oog hebben voor wat een zwangerschap met de jongeren doen, zowel meisje als jongen.
17 Persoonlijke benadering bij armoede	Signaleren, wegwijs maken in de hulp infrastructuur

VITAAL OUDER WORDEN

Idee/actie	Doel
1 Meedoen aan de campagne 'Wij zijn zelf het medicijn', 3 leefstijladviezen: - Blijf nieuwsgierig - Eet gezond - Beweeg regelmatig	De kans op dementie verkleinen en gehele gezondheid vergroten
2 Thuis Onbezorgd Mobiel, inclusief de interventie 'Promuscle'	Valpreventie
3 Cursus 'Vallen Verleden Tijd'	Primaair doel: het verminderen van het aantal valincidenten bij thuiswonende ouderen met verhoogd valrisico op basis van mobiliteitsproblemen, valhistorie of valangst. Secundaire doelen: het bewust worden van valgevaarlijke situaties, het verminderen van valangst en verbeteren van activiteitsniveau, mobiliteit en balans.
4 Sporten voor eenzame ouderen	Via sport betrekken bij de maatschappij t.b.v. gezondheid en geluk, kwaliteit van leven
5 Kopjes koffiedrinken met de bewoners in de wijken. Meer verbinding tussen actieve welzijnsorganisaties om overlap te voorkomen	Om (kwetsbare) bewoners naar buiten te krijgen en het gesprek aan te gaan De behoeften worden zichtbaar waardoor we de (informele) hulpvragen kunnen invullen
6 Vroegtijdig (+/- 45 jaar) motiveren voor psychische en mentale fitheid	Psychische/mentaal sterke oudere mensen zorgen ook fysiek beter voor zichzelf
7 Sportaccommodatie (tennis) beschikbaar stellen voor ouderen overdag (jeu de boules & gymnastiek)	o Tegen eenzaamheid en o (mentaal) zieke personen in contact te brengen met sport
8 Laagdrempelige voorlichting over voeding, aansluitend bij bestaand aanbod of een nieuwe reeks voorlichtingen.	Bewustwording creëren over het belang van gezonde voeding voor vitaal ouder worden
9 Activiteit voor ouderen met hun volwassenen kind of andere betrokkenen	Drempel van de oudere verlagen om naar een activiteiten te gaan.
10 Voorlichting voor sociaal netwerk (of mantelzorger) van de oudere over bewegen in het dagelijks leven, binnen- en buitenshuis.	Angst wegnemen en tegengaan dat ouderen inactief worden door angst van anderen. Inactiviteit draagt bij aan sneller verouderen.
11 Verhuishulp voor ouderen en bekendheid van dit aanbod	Het verlagen van de drempel om te verhuizen naar een meer geschikte woning tegen eenzaamheid en lichamelijke ongemakken.

DOE MEE!

#ZWIJNDRECHT

BEWEEGT

[ZWIJNDRECHT.NL/SPORTAKKOORD](https://www.zwijndrecht.nl/sportakkoord)